

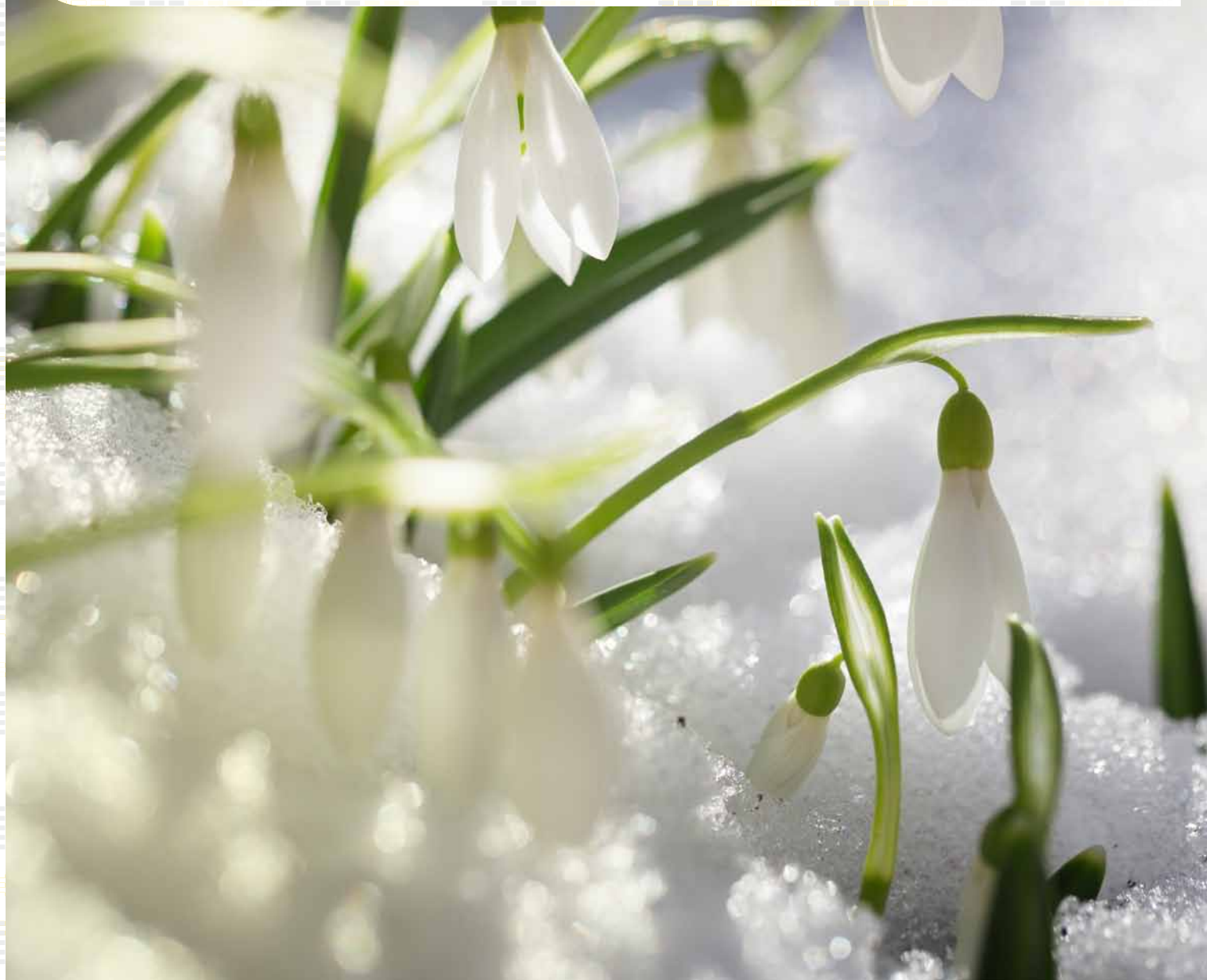
ROČNÍK XV • ČÍSLO 3

23. února 2021

TĚŠÍNSKÉ LISTY

INFORMAČNÍ MĚSÍČNÍK
MĚSTA ČESKÝ TĚŠÍN

**Stavba dopravního
terminálu začala**
Strana 2

**Český Těšín
a jeho proměny**
Strana 6

**Rekonstrukce
ulice Głęboka**
Strana 10

**Ať jsou tribuny
už zase plné fanoušků**
Strana 31

KULTURNÍ
PŘÍLOHA

ČESKÝ TĚŠÍN
www.tesin.cz

Realizace stavby Centrální dopravní terminál Český Těšín a parkoviště P+R začala

Dne 1. 2. 2021 bylo vybrané firmě HOCHTIEF CZ a. s. předáno staveniště a tímto úkonem započaly práce na realizaci projektu CENTRÁLNÍ DOPRAVNÍ TERMINÁL ČESKÝ TĚŠÍN A PARKOVIŠTĚ P+R. V nejbližších měsících budou moci obyvatelé města sledovat, jak pod rukama stavební firmy „roste“ naše nové autobusové stanoviště a sběrné parkoviště, které by mělo odlehčit dopravě v centru města.

Dokud v roce 2022 nevjedou na nové stanoviště první autobusy, bude sloužit svému účelu dosavadní autobusové stanoviště. V jeho prostorách se mohou cestující pokochat pohledem do budoucnosti, vizualizací budovaného dopravního terminálu.

Díky podpoře z prostředků Evropských strukturálních a investičních fondů v Českém Těšíně vznikne moderní přepravní terminál, který umožní plynulou přepravu stovek cestujících denně. Zbrusu nová výpravní budova se bude otevírat prosklenými stěnami do tří stran. Exteriér tohoto vzdušného objektu bude vizuálně navazovat na historickou budovu železničního nádraží, kterou bude mít na dohled.

Projekt zohledňuje potřeby řady uživatelů. Například cyklisté zde najdou bezpečnou trasu, která pro ně spojí ulici Frýdeckou a ulici Jablunkovskou bez nutnosti projíždět přes světelnou

křižovatku, kde musí soupeřit o svůj prostor s vozidly. Pokud se zde rozhodnou svou cestu cyklisté ukončit či přerušit, budou pro ně připraveny uzavíratelné cykloboxy a stání pro jízdní kola.

Projekt CENTRÁLNÍ DOPRAVNÍ TERMINÁL ČESKÝ TĚŠÍN A PARKOVIŠTĚ P+R je podpořen

z prostředků ESIF, konkrétně z Integrovaného regionálního operačního programu a to za pomoci Integrované teritoriální investice, která cílí podporu z Evropské unie do oblasti ostravské aglomerace. Výše podpory projektu činí 85% finančních prostředků z EU, 5% prostředků ze státního rozpočtu a 10% podílu města a to vše ze způsobilých výdajů projektu.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Ing. Monika Tomiczková,
Odbor finanční
Foto: Archiv města Český Těšín

Vážení občané, upozorňujeme,
že v souvislosti s výstavbou
Centrálního dopravního terminálu
jíž nebude možné využívat stávající
parkoviště na ul. Frýdecká.

Svůj vůz můžete zaparkovat
na parkovišti u zimního stadionu
na ul. Svojsíkova nebo můžete
využít parkoviště za supermarketem
BILLA na ul. Jablunkovská.

Aktuální informace ze sociální oblasti. Co se mění v roce 2021?

Stejně jako v letech předchozích i rok 2021 přinese další změny v oblasti práce a sociálních věcí. Od ledna opět došlo k navýšení důchodů, zvyšovat se bude minimální mzda. Byl schválen také zákon o náhradním výživném a novela zákoníku práce a s ní spojené sdílené pracovní místo.

Vyšší důchody

V roce 2021 porostou všechny vyplácené důchody. Historickou novinkou je především to, že valorizace vychází mj. z indexů růstu spotřebitelských cen domácností důchodců na místo dosud využívaného indexu spotřebitelských cen domácností. Základní výměra důchodů se zvýší o 60 Kč na 3 550 Kč, procentní výměra vzroste o 7,1%. Průměrný starobní důchod by tedy měl činit 15 336 Kč. Díky valorizaci jde tedy o zvýšení přibližně o 839 Kč. Česká správa sociálního zabezpečení každoročně provádí zvýšení vyplácených důchodů automaticky. Klienti tedy nemusí o zvýšení důchodu žádat.

Vyšší minimální mzda

Od 1. ledna 2021 se zvyšuje také minimální mzda a to o 600 Kč na 15 200 Kč za měsíc pro zaměstnance se stanovenou týdenní pracovní dobou 40 hodin. Minimální hodinová mzda vzroste z 87,30 Kč na 90,50 Kč. Se zvýšením minimální mzdy, kterou v ČR pobírá zhruba 149 tisíc zaměstnanců, souvisí také růst nejnižší úrovně zaručené mzdy, a to o 600 Kč až 1 200 Kč měsíčně na 15 200 Kč až 30 400 Kč. Zaručená mzda se vyplácí v 8 stupních a představuje nejnižší výdělek dle odbornosti, náročnosti a zodpovědnosti práce a týká se širokého okruhu zaměstnanců.

Zákon o náhradním výživném

Prosazení zákona o náhradním výživném je obrovskou pomocí pro děti samoživitelů a samoživitelů. Za neplatiče alimentů bude výživné na děti platit stát, který poté bude alimenty po dlužnících vymáhat. Na nezaopatřené děti bude Úřad práce ČR vyplácet maximálně 3000 Kč měsíčně. Zákon se týká přibližně 24 tisíc nezaopatřených dětí. Zákon nabyde účinnosti 1. 7. 2021.

Vyšší platy v sociálních službách

Od 1. 1. 2021 došlo k navýšení platů zaměstnanců v sociálních službách o 10%. Na pokrytí 10% navýšení platů všem zaměstnancům je vyčleněna částka 1,613 mld. Kč, která je určena jak pro mzdovou, tak i platovou sféru. Zvýšení se týká pouze těch sociálních služeb, které jsou zařazeny do krajské sítě sociálních služeb nebo nadregionální sítě sociálních služeb, které spravuje MPSV.

Novela zákoníku práce – zavedení sdíleného pracovního místa a další

V rámci velké novely zákoníku práce se povedlo prosadit velké množství novinek. Některé z nich nabyly účinnosti již v červenci loňského roku. Ty zásadní ale začínají platit v roce 2021.

- Největším úspěchem je pro MPSV zavedení **sdíleného pracovního místa**. Zaměstnavatel díky tomu může rozdělit jedno pracovní místo mezi více zaměstnanců s kratší pracovní dobou. Tato novinka umožní především rodičům s malými dětmi lépe sladit pracovní a rodinný život.
- Velké změny se týkají také **výpočtu dovolené**. Výpočet nároku na dovolenou se totiž nově neodvíjí od počtu odpracovaných dní, ale spravedlivěji od počtu odpracovaných hodin.
- Nově se mezi překážky v práci na straně zaměstnavatele zařadilo také **placené volno v obecném zájmu** u personálu táborů pro děti a mládež a podobné činnosti na sportovních soustředěních pro děti a mládež.
- Upravuje se také náhrada škody a nemajetkové újmy.

Pojistné na sociální zabezpečení

V oblasti pojistného na sociální zabezpečení dochází od 1. 1. 2021 k těmto změnám:

- částka průměrné mzdy pro účely pojistného je 35 441 Kč,
- maximální vyměřovací základ pro placení pojistného činí 1 701 168 Kč,
- rozhodná částka (daňový základ) zakládající účast na důchodovém pojištění OSVČ, která vykonává vedlejší činnost, je 85 058 Kč ročně,

- minimální měsíční základ pro placení záloh na pojistné pro OSVČ vykonávající hlavní činnost je 8 861 Kč – z toho minimální záloha na pojistné činí 2 588 Kč,
- minimální měsíční vyměřovací základ pro OSVČ vykonávající vedlejší výdělečnou činnost je 3 545 Kč – z toho minimální záloha na pojistné činí 1 036 Kč,
- minimální platba pojistného na dobrovolné nemocenské pojištění OSVČ od ledna 2021 činí 147 Kč.

Nemocenské pojištění

Redukční hranice pro úpravu denního vyměřovacího základu, který slouží pro výpočet výše dávek nemocenského pojištění, se pro rok 2021 zvyšují takto:

- první redukční hranice na 1 182 Kč,
- druhá redukční hranice na 1 773 Kč,
- třetí redukční hranice na 3 545 Kč.

Zaměstnávání občanů Spojeného království po brexitu

Od 1. ledna 2021 bude na občany Spojeného království nahlíženo jako na občany třetích zemí. Pracovníci ze Spojeného království tak budou povinni požádat o vydání povolení k zaměstnání pro výkon práce v ČR.

K výše uvedeným změnám Vám mohou poskytnout bližší informace pracovníci příslušné:

- **Okresní správy sociálního zabezpečení Karviná**, adresa: Nám. Budovatelů 1333/31, 735 06 Karviná, telefon: +420 596 305 11, www.cssz.cz.
- **pobočky Úřadu práce - Kontaktního pracoviště Český Těšín**, adresa: Masarykovy sady 84/8, 737 01 Český Těšín, telefon: 950 126 654, www.uradprace.cz.

Neváhejte se obrátit na sociální pracovníky Oddělení sociálních věcí Městského úřadu Český Těšín, kteří Vám pomohou uplatnit zákonné nároky, předají potřebné informace a kontakty na příslušné úřady a instituce.

Kontaktní adresa:

Městský úřad Český Těšín
Odbor sociální
Oddělení sociálních věcí
Štefánikova 18/25, 737 01 Český Těšín

Úřední hodiny:

Pondělí: 8:00 – 17:30 hod.
Středa: 8:00 – 16:30 hod.
(v jiné dny po předchozí dohodě)

telefon: 553 035 720-728
www.tesin.cz

Mgr. Jana Rodáková, Odbor sociální

Město Český Těšín i letos podpoří akci Uklid'me svět, uklid'me Česko

Ačkoliv situace s koronavirem není nejlepší, nevzdáváme to, a proto se i v letošním roce plánují jarní úklidy a město Český Těšín je opět podpoří. **Celostátní termín úklidové akce je stanoven na sobotu 27. března 2021.**

V čem bude podpora spočívat?

Především to bude poskytnutí ochranných rukavic, pytlů na odpad a zajištění odvozu sesbíraného odpadu. Dále to bude podpora medializace akce na webových stránkách města a facebooku.

Podpora organizátorům bude poskytnuta za následujících podmínek:

- organizátor se dostaví na Městský úřad Český Těšín, Odb. výstavby a životního prostředí, domluvit podrobnosti úklidu.
- následně se zaregistruje na stránkách hlavních organizátorů akce Uklid'me svět, Uklid'me Česko <https://www.uklidmecesko.cz/>
- místo úklidu na pozemcích, které nejsou ve vlastnictví města, organizátor projedná s vlastníkem pozemku
- organizátor umožní mediální prezentaci úklidu prostřednictvím Těšínských minut a Těšínských listů

- pozvánka prezentovaná prostřednictvím města Český Těšín (webové stránky města, facebook města) bude obsahovat logo města
- v týdnu před úklidem organizátor na Odboru výstavby a životního prostředí podepíše prohlášení o registraci akce, dohodne odvoz odpadu, vyzvedne pracovní pomůcky a případně dohodne následnou kontrolu
- před započatím úklidu organizátor seznámí dobrovolníky s bezpečností práce a platnými nařízeními v oblasti preventivních opatření proti koronaviru.
- po úklidu organizátor nahlásí počet zúčastněných a přibližné množství sesbíraného odpadu, doloží fotodokumentaci, vrátí nevyužité pracovní pomůcky.
- velmi důležité je vyplnit report o provedeném úklidu i na stránkách www.uklidmecesko.cz

Tipy na místa úklidu

Pokud chcete zorganizovat úklid a nevíte, kde by to bylo nejlepší, tak níže je několik tipů. Pokud naopak máte tipy na místa, kde by se mělo uklízet, zašlete je na emailovou adresu uklizime@tesin.cz. Tipy na úklidy budou průběžně zveřejňovány na stránkách města.

V okolí garáží a hřbitova na ulici Pod Zvonek

(49.72864N, 18.61131E). Zde se zejména kolem garáží a směrem k potoku Sadový nachází velké množství odpadu. Lokalita je snadno dostupná.

Lesík na ulici Slovenské u kynologického klubu

Lesík a nesečená louka (49.73505N, 18.60892E), kde se nachází porůznu nejrůznější odpad. Zejména v centrální části kolem tůně.

U zimního stadionu

Jedná se o pozemek mezi zimním stadionem, ulicí Na Horách a U Mlékárny (49.7412733N, 18.6181806E). Na pozemku je dlouhodobě nepořádek.

Lesík pod Přírodní rezervací Velké doly

Jedná se o malý lesík u příjezdu k zahrádkám (49.71758N, 18.62929E), kde je dlouhodobě nepořádek. Nejde o velkou plochu a převážně jde o plastový odpad. Úklid v cca 5 lidech nebude časově náročný a zabere zhruba 1 hodinu práce.

Okolí vodní nádrže Hrabina

Břehy vodní nádrže a přiléhající les k nádrži a les u sídliště Mojská. Další informace o celostátním konání akce najdete na www.uklidmecesko.cz.

Město Český Těšín plánuje na sobotu 27. března úklidovou akci, která se bude konat v okolí ulice Cihelní (49.73573N, 18.61952E). Podrobnosti budou od začátku března zveřejněny na webu města www.tesin.cz.

Protože se opatření proti koronaviru stále mění, je třeba sledovat aktuální dění a podle toho přizpůsobit konání akcí.

*Daniel Křenek, Odbor výstavby a životního prostředí
Foto: Archiv Těšínské listy*

Práce v budově strojovny v době pandemie

Opatření proti šíření koronaviru mají zásadní vliv na provoz našich sportovišť, poskytování sportovních služeb a vytiženost jednotlivých pracovníků. V době, kdy nám pandemie nedovoluje provozovat zimní stadion a ostatní naše sportoviště jsou taktéž uzavřená, se pracovníci SÚZ zaměřují na běž-

né údržbářské práce, ale i opravy a zkvalitnění pracovního prostředí. Jelikož jsou zařízení a některé prostory v našich areálech zastaralé, stále máme mnoho příležitostí ke zlepšování. Tuto nepříznivou dobu pro sportování jsme se snažili využít pro činnosti, na které při běžném provozu nezbývá tolik prostoru a od září 2020 jsme zpracovali mimopracovní vytižení pracovníků údržby.

Na podzim roku 2020 prošla strojovna zimního stadionu kompletní rekonstrukcí chladicího zařízení a velína, avšak sociální prostory v budově strojovny jako šatny, WC, sprchy či kotlina byly ve velice špatném původním stavu. V prvé řadě pracovníci provedli úplnou stavební rekonstrukci WC a místnosti koteln. V celé budově strojovny byly opraveny všechny stěny vč. stropů a došlo k celkové rekonstrukci elek-

troinstalace. V prostorách pro zaměstnance ve 2. NP strojovny pracovníci vybudovali nový sprchový kout vč. obkladů, dlažby a umístění skleněné zástěny.

Další velkou stavební změnou bylo postavení spojení velína strojovny a sociálních prostor pro zaměstnance ve 2. NP schodištěm, jenž je nově umístěno uvnitř budovy. Dosud se do 2. patra bylo možné dostat pouze z venku přes staré železné schodiště, které bude nyní zlikvidováno.

Veškeré práce byly rozděleny do etap a vedeny jako mimořádné práce. Pracovníci údržby se aktivně zapojili a odvedli skutečně profesionální práci, za což jim děkujeme.

Ledová plocha se po celou dobu trvání restriktivních opatření stále udržovala namražená a byla připravená k okamžitému užívání.

V průběhu února bylo nutné znovu řešit, zda plochu nadále udržovat nebo vzhledem k energetické náročnosti led rozpustit. Dne 2. února 2021 bylo rozhodnuto o ukončení provozu.

*Ing. Edvard Huczala, ředitel SÚZ ČT
Foto: Archiv SÚZ Český Těšín*

Obyvatelé Českého Těšína třídí bioodpad, šetří tak životní prostředí i peněženku

Snížit množství komunálního odpadu v popelnících? Jde to. Kromě barevných kontejnerů na plast, papír, sklo či nápojové kartony jsou v ulicích Českého Těšína k vidění i hnědé popelnice na bioodpad. Obyvatelé je poctivě využívají a odkládají do nich bioodpad ze zahrad i domácností.

Pod pojmem bioodpad si můžeme představit kuchyňské odpady z přípravy jídel a pokrmů, ale i odpad ze zeleně z údržby města. „**Nakládání s biologickým odpadem je jedním z trendů moderního odpadového hospodářství. Chceme snižovat množství odpadů ukládaných na skládky, nejen v souladu s novými zákony, ale zejména jako náš příspěvek k ochraně životního prostředí,**“ říká Petr Pokorný, regionální ředitel obchodu pro severní Moravu firmy FCC Česká republika. Ta v regionu zajišťuje svoz komunálního i separovaného odpadu, přistavování velkoobjemových kontejnerů, letní i zimní údržbu komunikací či provoz sběrného dvora. Nebýt třídění, množství komunálního odpadu by každým rokem

narůstalo. Lidé totiž často ukládali například shrabané listy ze zahrad do běžných nádob na odpad. Biologický odpad lze navíc jednoduše „zrecyklovat“ a přeměnit na zdroj, což je plně v souladu s oběhovým hospodářstvím.

„Bioodpad z hnědých nádob i ze sběrného dvora se naveze na kompostárnu, případně do zpracovatelského závodu. Zde se pomocí tzv. anaerobní digestce vyčerpá jeho energetický potenciál a vznikne tak elektrická energie. Zbylý odpad je následně využit jako kompost na poli, případně jako hnojivo na rekultivačních stavbách a při údržbě zeleně,“ vysvětluje P. Pokorný.

Klíčové v celém procesu je to, aby se biologický odpad od občanů

a firem dostal do správných kontejnerů, případně do sběrného dvora. Město poskytlo občanům hnědé nádoby, do kterých mohou odpad odkládat a výrazně tak rozhodnout o jeho dalším využití. Důležité je, aby se do těchto kontejnerů a nádob dostával pouze biologický odpad bez příměsí plastů, kovů a dalších nežádoucích příměsí.

- Společnost FCC je schopna přistavit i velkoobjemový kontejner pro větší množství odpadu - například při údržbě zahrady.
- V případě zájmu kontaktujte společnost FCC Česká republika, s.r.o.

**Magdalena Drbušková Miková,
FCC Česká republika, s.r.o. -
Provozovna Český Těšín**

Svoz bioodpadu v roce 2021

V našem městě bude již třetí rok probíhat svoz bioodpadu a s ohledem na zkušenosti z předcházejících dvou let bude svoz nádob o objemu 240l v roce 2021 zajišťován od března do listopadu s frekvencí 1x za 14 dní v sudé týdny. Svoz nádob o objemu 770l bude jako v loňském roce, tzn. 1x týdně od března do listopadu, následně 1x 14 dní a dle klimatických podmínek (tj. pokud klesne teplota pod nulu, nebude svoz zajištěn a nebude ani náhradní svoz). Z prvního roku svozu bioodpadu se z nádob svezlo celkem 684 tun bioodpadu, v loňském roce to bylo 872 tun. Z uvedeného nárůstu je zřejmé, že se svoz bioodpadů v našem

městě setkal s pozitivními ohlasy občanů a stává se samozřejmostí. Město za tuto službu uhradilo 1 642 408 korun.

Nejlepší metoda jak naložit s bioodpadem je domácí kompostování. I okrasná zahrada potřebuje kompost, stejně jako vodu a péči. Kompost je navíc přirozenější hnojivo než umělá hnojiva. Pokud chcete mít zeleninu v biokvalitě, měli byste na její hnojení rozhodně používat kompost. Zřídit si kompost na zahradě není velký problém a v každé zahradnické knize či na internetu najdete návod. Nebo si můžete koupit plastový kompostér. Kompostéry dobře fungují a zahradu vám rozhodně nezohy-

dí. V každém případě pak budete mít vynikající hnojivo, o němž budete přesně vědět, co v něm máte.

Svoz bioodpadu z jednotlivých ulic bude probíhat následovně:

ÚTERÝ

23. 3., 6. 4., 20. 4., 4. 5., 18. 5., 1. 6., 15. 6., 29. 6., 13. 7., 27. 7., 10. 8., 24. 8., 7. 9., 21. 9., 5. 10., 19. 10., 2. 11., 16. 11.

a 30. 11. 2021

28. října, 3. května, Akátová, Alšova, Bezručova, Božkova, Brandýská, Čapková, Černá, Dělnická I, Dělnická II, Divadelní, Dlouhá, Dr. Slámy, Dukelská, Dvořákova, Gymnaziální, Hrabinská, Hraniční, Hřbitovní, Husova, Jablunkovská, Jaselská, Kapitána Jaroše, Karvinská, Kaštanová, Kolonie, Komenského, Komorní, Koperníková, Krátká, Leoše Janáčka, Lidická, Mánesova, Masarykovy sady, Mezi Lány, Mírová, Mlýnská, Moskevská, Mostecká, Na Lučinách, Na Nivách, nábreží Míru, nábreží Svobody, Nerudova, Nová, Nová Tovární, park A. Sikory, Pionýrů, Potoční, Protifašistických bojovníků, Příční, Rozvojová, Slezská, Smetanova, Sokola Tůmy, Sokolovská, Střelníční, Studentská, Štefánikova, Tovární, Třanovského, Třinecká, Tyršova, U Lávy, U Modlitebny, Úvoz, Viaduktova, Vodní, Zátíší, Zelená, Železniční.

ČTVRTEK

25. 3., 8. 4., 22. 4., 6. 5. 20. 5., 3. 6., 17. 6., 1. 7., 15. 7., 29. 7., 12. 8., 26. 8., 9. 9., 23. 9., 7. 10., 21. 10., 4. 11., 18. 11.

a 2. 12. 2021

Albrechtická, Beskydská, Cihelní, Dědinská, Dubová, Dvorská, Formanská, Frýdecká, Horní, Hradišská, Jalovcová, Jasná, K Antoničku, K Hájence, K Lesu, K Lomu, K Rybníčkům, K Vodojemu, KVyrubané, Klidná, Koňákovská, Kostelní, Kotlovina, Lipová, Luční, Mistřovická, Na Běnoti, Na Dělnicích, Na Dolinách, Na Kopci, Na Podlesí, Na Sedláky, Nová cesta, Od Lesa, Okrajová, Olšová, Ostravská, Pod Farmou, Pod Kamionkou, Pod Nádrží, Pod Zelenou, Pod Zvonek, Podlesí, Polany, Polní, Pomezní, Příkopa, Rakovec, Ropická, Rybářská, Selská, Slepá, Soví, Strmá, Strojnická, Středová, Šadový, Školní, Třanovická, Údolní, Úkolí, Vělopolská, Zahradní, Záplotí, Žukovská.

Informace o svezích jsou zveřejněny na internetových stránkách města. Správným tříděním bioodpadu dojde ke snížení produkce smíšeného komunálního odpadu.

V žádném případě prosím nevhazujte bioodpad do hnědých nádob na bioodpad v igelitových sáčcích!!!

**Lenka Kročková,
Odbor místního hospodářství**

BIOODPAD

Service for the Future

DO TÉTO NÁDOBY PATŘÍ:

- rostlinný odpad ze zahrady (listí, tráva, plevel, větve)
- neznečištěná zemina
- kuchyňský bioodpad rostlinného původu (zbytky ovoce, zeleniny, slupky)

DO TÉTO NÁDOBY NEPATŘÍ:

- živočišné zbytky
- maso, kosti, uhynulá zvířata
- olej z potravin
- obaly od potravin (sklo, plast, kov)

Český Těšín a jeho proměny (nejen) v posledních sto letech

3. díl: Správní vývoj města od roku 1938 do současnosti

V dalším díle seriálu o dějinách Českého Těšína se podíváme na jeho správní vývoj v letech 1938–2020. Jedná se o výtah z kapitoly publikované na stránkách knihy *Český Těšín 1920–2020*.

Na konci 30. let 20. století vstupovalo město po necelých dvou desetiletích své existence do období ve znamení velkých geopolitických změn, které se odrazily na státní příslušnosti Českého Těšína i Těšínska. Pro samotné město znamenalo období mezi lety 1938–1945 opětovné sloučení s polským Těšínem a vytvoření jednotného města.

Pod polskou správou (1938–1939)

Po přijetí mnichovské dohody vznesly své nároky na části území Československa i Polsko a Maďarsko. Předmětem zájmu polské zahraniční politiky se stalo území politických okresů Český Těšín a Fryštát označované termínem Záolší (Zaolzie). Polské územní požadavky vyjádřila nota z 27. září 1938. Pod vlivem neutěšené mezinárodní situace je československá vláda 1. října 1938 přijala. Vlastní obsazování Těšínska začalo v neděli 2. října po druhé hodině odpoledne slavnostním vstupem polských jednotek do Českého Těšína. Odstupování dalšího území probíhalo v šesti úsecích ve dnech 4.–11. října. Ze správního hlediska se území do 24. října nacházelo pod vojenskou správou tzv. Samostatné operační skupiny Slezsko (Samodzielna Grupa Operacyjna

Polský voják pózující u československého hraničního orientačního sloupu před kavárnou Avion 2. října 1938 (Muzeum Těšínska)

Śląsk), které velel generál Władysław Bortnowski. Po převzetí civilní správou byl dosavadní okres Český Těšín (soudní okresy Český Těšín a Jablunkov) připojen k polskému okresu Cieszyn jako součást Slezského vojvodství (Województwo Śląskie).

K prvním krokům polské správy patřilo sloučení Českého Těšína a Cieszyna v jednu městskou obec – bývalý Český Těšín obdržel administrativní název Západní Těšín (Cieszyn Zachodni). Sloučené město se mělo územně rozšířit o dosud samostatnou obec Svibici. Tuto integraci projednala a schválila na svém posledním zasedání před vypuknutím války městská rada 16. srpna 1939. Na základě přijatého rozhodnutí 3. října 1938 převzal správu bývalého Českého

Těšína Rudolf Halfar (1884–1967), dosavadní starosta polského Těšína, s osobní (poboční) radou. Vedení města sídlilo v dosavadní radnici na Rynku v Těšíně, v budově bývalé českotěšínské radnice bylo v prvních dnech umístěno velitelství operační skupiny Slezsko.

šin zůstalo zachováno jako jeden celek s administrativním členěním obou částí na Teschen-Ost a Teschen-West. Zpočátku byly funkce ve státní správě a samosprávě obzazovány místními Němci, postupně však byli nahrazováni úředníky z Německé říše. Prvním válečným starostou Těšína se stal Artur Gabrisch (1881–1963), místostarosta bývalého vedení města a zástupce německé menšiny. Do Těšína se vrátil i někdejší dlouholetý českotěšínský starosta Josef Koždoň, který však nebyl zaníceným nacistou, a tudíž nevhodným pro starostenskou funkci. V říjnu 1939 se ujal vedení města říšský Němec Wilhelm Koperberg, jenž zůstal ve funkci starosty po celou válku. Těšín jako správní centrum okresu se stal sídlem celé řady úřadů. Hlavním úřadem pro správu okresu byl tzv. landrát, jenž řídil od 15. září 1939 člen NSDAP a říšský Němec Udo Krüger. Ve své funkci působil až do konce války. Charakteristickou pro období německé okupace se stala provázanost státních a stranických struktur NSDAP. Na okresní úrovni však

Defilé jednotek SA po Saské Kupě (dnes Hlavní třída) během návštěvy stabsführera Viktora Lutzeho ve městě, 7. června 1942 (Muzeum Těšínska)

Interiér radnice s bustou Adolfa Hitlera a datem oslavujícím připojení města k Německé říši, kolem r. 1942 (Muzeum Těšínska)

Těšín v Německé říši (1939–1945)

Porážkou Polska se stala součástí Německé říše jako „včleněné“ východní území i ta část českého Těšínska připojeného k Polsku. Německá správa vytvořila z bývalých polských okresů Cieszyn a Frysztat (tzv. Olsa Gebiet) okres Těšín (Kreis Teschen) spadající pod vládní obvod Katovice (Regierung Kattowitz) v provincii Slezsko (od 1941 Horní Slezsko). Město Tě-

v případě Těšína ke spojení těchto správ nedošlo. Ve městě měly svou centrálu kromě okresního vedení NSDAP i další stranické složky – např. motoristický sbor Kraftfahrkorps NSKK, letecký sbor Fliegerkorps NSFK, Hitlerjugend HJ nebo Bund Deutscher Mädel BDM. Těšín byl sídlem dalších široce rozvětvených bezpečnostních složek a soudního aparátu. Nacházela se zde služebna gestapa sídlící v budově dnešního finančního úřadu

Vojenská přehlídka místní vojenské posádky na náměstí ČSA v rámci oslav 15. výročí osvobození Československa, 9. května 1960 (Muzeum Těšínska)

v Masarykových sadech, v níž probíhaly i výslechy. S těmito represivními složkami úzce souvisela soudní správa. V Těšíně působil stanný soud (Standgericht) a zemský soud (Landgericht) podřízený soudu v Katovicích.

Správní vývoj po válce

Po skončení druhé světové války došlo ke změně územní organizace správy, kterou vykonávaly nově zakládané národní výbory na různých stupních – zemské (ZNV), okresní (ONV), městské (MěNV) a místní (MNV). Opět samostatný Český Těšín zůstal i nadále síd-

lem správního (dříve politického) okresu stejného názvu a okresních úřadů v čele s ONV. K řádnému ustavení MěNV došlo 11. června 1945, předsedou byl zvolen Vilém Pavlík.

První poválečná správní reforma proběhla v roce 1949. K 1. lednu došlo ke zrušení ZNV a jeho nahrazení 19 kraji. Okres Český Těšín zůstal v rámci nového Ostravského kraje zachován a město si udrželo svůj význam správního centra okresu se všemi z toho vyplývajícími úřady a funkcemi.

Český Těšín nejvíc poznamenala následující reforma veřejné správy

realizovaná v roce 1960. K 1. červenci vznikl Severomoravský kraj a území někdejšího českotěšínského okresu bylo rozděleno do okresů Karviná a Frýdek-Místek. Z bývalého okresu Český Těšín připadlo ke karvinskému okresu osm obcí včetně samotného města a k frýdecko-místeckému okresu zbývající část. Rozdělením okresu Český Těšín došlo ke správnímu roztržení těšínsko-třinecké aglomerace a administrativně tak byla oddělena velká část polské národnostní menšiny od svého tradičního kulturního centra v Českém Těšíně.

Zrušení okresu Český Těšín znamenalo pro město konec významu správního centra. Český Těšín si však nadále udržel pozici kulturního střediska celého regionu a soustřeďoval se zde veřejný a kulturní život polské menšiny. V rámci centralizace, kdy docházelo ke slučování menších obcí s většími sídly, prošel touto proměnou i územní vývoj Českého Těšína. Nejdříve proběhla integrace s obcí Svibice, která byla k městu oficiálně přičleněna 22. května 1947. V roce 1960 následoval Dolní Žukov. Poslední vlna integrace nastala v 70. letech, kdy se s účinností od 1. ledna 1975 staly součástí Českého Těšína dosavadní samostatné obce Horní Žukov, Chotěbuz, Mistřovice a Stanislavice.

V souvislosti s celostátními politickými změnami v závěru roku 1989 se opětovně objevily i neúspěšné snahy představitelů města o obnovení okresu Český Těšín. Plánovaná reforma po pádu komunistického režimu počítala se zrušením soustavy národních výborů a s obnovením samosprávy na úrovni měst a obcí. Prvním porevolučním starostou Českého Těšína byl zvolen Bohumil Muroň. Dezintegrační tendence se projeví i v rámci Českého Těšína, a to v případě Chotěbuz, která se stala k 1. lednu 1998 opět samostatnou obcí. V roce 2000 bylo v České republice obnoveno krajské zřízení a vzniklo 14 nových krajů, v našem případě Moravskoslezský. Ve druhé fázi reformy byly o dva roky později zrušeny okresní úřady a místo nich ustaveny obce s rozšířenou působností. Tuto funkci v současnosti Český Těšín plní pro všechny své místní části a také pro sousední obec Chotěbuz.

Martin Krůl

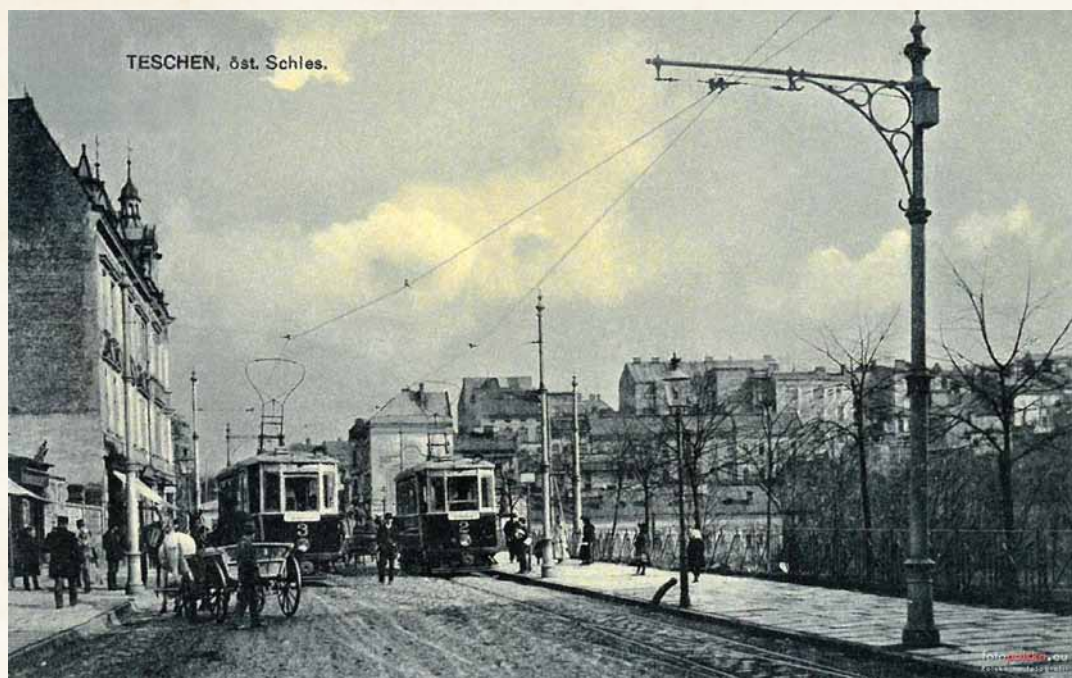
Celní prohlídka na mostě Družby, r. 1960 (Muzeum Těšínska)

Sovětská vojska přijíždějící po mostě Družby do Českého Těšína vstupují na území Československa v rámci operace Dunaj, 21. srpna 1968 (Muzeum Těšínska)

Tramvají po Těšíně před 100 lety

Přelom 19. a 20. století přinesl Těšín výrazný rozvoj, který byl spojen se vznikem nových průmyslových podniků a rozšířenou výstavbou města. Prosperita města souvisela s výstavbou železnice. Se zprovozněním Košicko-bohumínské dráhy po roce 1871 a o několik let později s železniční dráhou vedoucí z Kojetína přes Frýdek a Těšín do Bielska. Tehdy se stalo těšínské vlakové nádraží významným komunikačním uzlem. Pasažéři, kteří vystupovali v Těšíně, využívali zpočátku k dopravě koňské povozy, **v roce 1909 rozhodlo vedení města o zavedení moderního způsobu dopravy – elektrické tramvaje.** Stavět se na základě těšínského projektu začalo v půli srpna roku 1910 a město k tomuto účelu vyčlenilo 398 810 korun. Realizace jednokolejné tramvajové tratě o rozchodu 1000 mm byla zadána firmě AEG Union z Vídně a do provozu měla být uvedena 27. října téhož roku. V listopadu se ovšem ukázalo, že použité kolejnice nesplňují parametry a ministerstvo železnic trvalo mimo jiné i na prodloužení dráhy až ke kasárnám. Chyběla tedy nezbytná povolení k zahájení provozu a muselo se začít s přestavbou jednokolejné tratě, která nakonec měřila 1793 metrů a vedla ulicí Nádražní – od vlakového nádraží po mostě přes řeku Olzu, dále ulicí Głęboka a přes náměstí až ke křižovatce ulic Wyższa Brama a Bielska. Na náměstí a také před mostem byly umístěny výhybny a ta na ul. Zamkowa umožňovala vjezd na 630

Tramvaj na ul. Hlavní (1915)

metrů dlouhou manipulační trať, která vedla do vozovny. Její součástí byl montážní kanál a tři koleje, z nichž každá umožňovala stání dvou vozů. **18. prosince 1910 byla dráhou do města přepravena první ze čtyř tramvají.** Jednalo se o dvounápravové a obousměrné vozy zhotovené firmou Františka Ringhoffer v Praze, která byla výrobou tramvajových a železničních vozů známá v celé monarchii. Skříň tramvaje byla dřevěná a z vnější strany do poloviny oplechovaná, interiér vozu byl obložen lakovaným dřevem. Tramvaje měly spouš-

těcí okna a stálou výměnu vzduchu zajišťovaly nad nimi umístěné ventilátory. Prostor pro cestující byl od plošin oddělen posuvnými dveřmi. V každém z vozů byly dvě řady lavic, na jedné straně samostatné a na druhé po dvou. Tramvaj nabízela 18 míst k sezení a 12 k stání. Osvětlení vozu tvořil střešní světlomet, hlavní reflektor na čele vozu a vnitřní světla. Směrové tabulky byly umístěny na čelech tramvají a na oknech. Jejich spodní část byla zvnějšku červená a plocha od úrovně oken výše bílá. Na vozech byl také umístěn znak města Těšína.

Takto vybavené tramvaje vyjely v lednu 1911 na zkušební jízdu ulicemi města. První tým řidičů a pracovníků obsluhy absolvoval praxi ve Vídni, další školení se již odbyvala v Těšíně. **V neděli 12. února 1911 se v 10:30 uskutečnila slavnost k oficiálnímu spuštění provozu tramvajové dráhy.** Jak informoval tehdejší tisk, pro město to byla nebyvalá událost, a proto se v ulicích shromáždily tisíce obyvatel i návštěvníků. U příležitosti zahájení provozu tramvajové linky vyjely na trať tři vozy, z nichž první byl ozdoben věnci a vlaječkami v barvách města. Slavnosti se zúčastnili členové městské rady, zástupci státních a komunálních úřadů a další významné osobnosti. Cesta z konečné stanice, která se nacházela na křižovatce ulic Wyższa Brama a Bielska, k vlakovému nádraží trvala 10 minut a 16 sekund. Potom se v hotelu Zentralbahnhof konal banket, kde starosta pohovořil o důležitosti okamžiku, poděkoval všem, kdo se o vznik tramvajové linky zasloužili a připil na zdraví císaře. Na zdraví starosty pozvedl číši kněz Jan Sikora. Ve 13 hodin odpoledne byla tramvajová linka předána k veřejnému užívání a vozy naplněné pasažéry jezdily až do večera. **Ten den bylo prodáno 4000 jízdenek.** V souvislosti se zprovozněním nového dopravního prostředku vydalo město také řadu nových předpisů. Povozy měly zákaz vjíždět na tramvajové koleje a předměty se směly stavět a odpad vysypávat nejmeně ve vzdále-

Tramvaj na ul. Hlavní (1911-1914)

Tramvaj na ul. Zamková (1912)

nosti 1 metr od kolejí. Bylo také nařízeno uvolňovat cestu tramvajovým vozům a přidržovat koně, kteří nebyli na tramvajový provoz zvyklí. Veškerá porušení těchto nařízení byla potrestána pokutou ve výši 20 korun nebo čtyřicetiosmi hodinovým vězením.

Na trase jezdily tři vozy, čtvrtý byl náhradní a stával ve vozovně. **Tramvaj zdolávala trasu za 11 minut, zastavovala na 11 zastávkách** – na 4 z nich pouze na znamení. První vozy vyjízděly z centrálního vlakového nádraží v 6 hodin 17 minut a z ulice Bielska (opačným směrem v 6 hodin 34 minut). Večerní trasy uzavíraly jízdy z nádraží ve 22 hodin 25 minut a z ulice Bielska ve 22 hodin 42 minut. Úplně poslední tramvaj vyjízděla z nádraží ve 22 hodin 58 minut, ale z ulice Zamkowa pak sjížděla do vozovny. Zpočátku stála jízdenka pro dospělé 14 a pro děti 6 haléřů. K dispozici byly i bloky

deseti jízdenek po 12 haléřích. **V dubnu 1912 bylo zrušeno místo průvodčího**, který kontroloval papírové jízdenky a začaly se používat hliníkové a mosazné tramvajové žetony, které se po nastoupení do vozu vhadzovaly do speciální skříňky. Dne 16. října 1911 došlo k první tramvajové nehodě. Na ulici Wyższa Brama bylo sraženo dítě, kterému byla okamžitě poskytnuta první pomoc. Nebezpečným místem tramvajové trasy byla prudká zatáčka pod zámek, kde docházelo často k vykolejení vagónů, které sjížděly z ulice Głęboka. V následujících letech bylo vzhledem k narůstajícímu počtu pasažérů plánováno nasazení všech 3 tramvajových vozů a plánovalo se zkrácení času stání na zastávkách. **V roce 1917 dokonce vznikly plány na prodloužení tramvajové trasy.** Na ulici 3. Maja mělo být postaveno nové kolejíště a po té měla jezdit nová linka přes Jablunkov-

Tramvaj na ul. Nádražní (1915)

skou ulici do Svibice. Zajímavostí je, že linka měla být součástí větší dopravní sítě, jejíž stavba se plánovala mezi Fryštátem a Třincem. Koncese udělená Ministerstvem železnic pro využití tramvajové linky ztratila platnost až v roce 2001. Těžké časy pro těšínskou tramvaj nastaly teprve po skončení 1. světové války. Vzhledem k prudce rostoucí inflaci se trvale zvyšovaly ceny jízdného a po rozdělení města na polskou a československou část byly v každé tramvaji prováděny důsledné celní kontroly. Tyto okolnosti znamenaly značné prodloužení doby jízdy a znemožňovaly plynulou dopravu. Další viditelnou změnou byl náter vagónů na zeleno a likvidace německých nápisů. Vzhledem k jazykovým sporům vyplývajícím z tehdejší situace se zrušily všechny směrové tabulky. **Nakonec došlo k rozhodnutí o zrušení tramvajové dopravy dne 2. dubna 1921.**

Tramvaje byly odstaveny do vozovny na polské straně a pracovníkům městské elektrické dráhy bylo vyplaceno „odbytné“. V Českém Těšíně se přesto zvažovalo znovuoobnovení tramvajové dopravy a plánovalo se i spojení se sítí karvinských úzkokolejných tramvají, k realizaci však nedošlo. Kolejistiště a trakční síť byly na polské straně z velké části odstraněny do roku 1923. Již v roce 1921 byl jeden vůz prodán do Bielska a zbývající v letech 1922-1923 do Lodže. Původní tramvajový vůz byl v Bielsku využíván k převozu zboží a sloužil také jako náhradní až do roku 1925, kdy byl také prodán do Lodže. Tam byly všechny vozy zrekonstruovány a jezdily na lokálních linkách. Byly také využívány jako náhradní vozy nebo ke školením a služebním účelům. Během 2. světové války sloužily jako speciální vlaky v rámci Litmannstädter Elektrische Zufuhrbahnen. V roce 1956 byly z evidence vyřazeny dva vozy, poslední vůz byl pak z provozu vyřazen 9. května 1959.

„V dlouhé a bohaté historii Těšína působí „tramvajová epizoda“ jako svérázná zajímavost z oblasti městské techniky a komunikací. Přestože se jednalo o nejkratší a zároveň poslední tramvajovou linku, která vznikla v době rakousko-uherské monarchie, vyžadoval tento projekt závažná rozhodnutí tehdejších představitelů měst a také jeho značné finanční náklady. Místo spojnice obou břehů se stala řeka Olza se svými mosty na mnohá desetiletí dělicí linií. V dnešní sjednocené Evropě nabývá těšínská tramvaj charakter symbolu, který obě části města spojuje“, říká k historickému symbolu Těšínska Marian Dembiniok, ředitel Muzea Śląska Cieszyńskiego.

Tramvaj na Tešínském náměstí (1911-1918)

Zroj: Tramvají po Těšíně, Mariusz Makowski, Maciej Dembiniok, Foto: Archiv Fotopolska.eu

W Cieszynie powstanie Transgraniczny Szlak Tramwaju

W Cieszynie trwa remont jednej z najważniejszych ulic zlokalizowanych w centrum miasta, łączącej Rynek ze Wzgórzem Zamkowym - ulicy Głębokiej. W związku z tym musiała zostać zmieniona organizacja ruchu w ścisłym centrum miasta.

Prace prowadzone są na całej długości ul. Głębokiej (od Rynku do ulicy Zamkowej). Jest to pierwszy etap szerszego przedsięwzięcia ściśle powiązanego z realizacją projektu pn. "Szlakiem Cieszyńskiego Tramwaju - rozwój transgranicznej turystyki", który realizowany jest wspólnie z miastem Czeski Cieszyn. Wartość kosztorysowa trwających robót opiewa na kwotę 4.978.566 zł brutto, co stanowi ok. 11,0% wydatków majątkowych przewidywanych w budżecie Cieszyna w 2020 r. Prace rozpoczęto we wrześniu 2020 r., a planowo zakończyć się powinny w maju 2021 r. Zadanie w zdecydowanej większości finansowane jest ze środków własnych gminy (kredytu), przy czym z dotacji Unii Europejskiej w kwocie: 321.920 zł pokryte zostaną koszty związane z wykonaniem elementów wyznaczających przebieg dawnej trasy cieszyńskiego tramwaju.

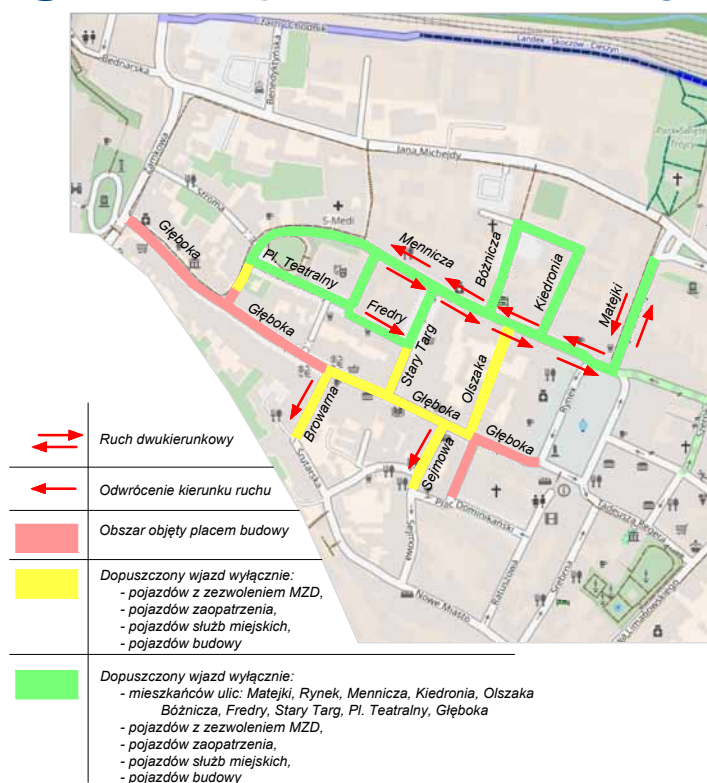
Prace na ul. Głębokiej mają być realizowane w kilku etapach. Ze względu na lokalizację robót w centrum miasta i ciągu ulicy o charakterze usługowo-handlowym, licznie odwiedzanej przez mieszkańców i turystów, stanowiącej także bardzo uczęszczany ciąg pieszy, prowadzenie robót odbywa się w miarę możliwości w jak najmniej kolidujący sposób przy udziale osób prowadzących działalność gospodarczą w przyległych obiektach lub też zamieszkujących w lokalach przy tej ulicy - wyjaśnia Stanisław Kawecki,

Sekretarz Miasta i koordynator projektu.

Rewitalizacja ul. Głębokiej ma na celu przede wszystkim stworzenie przyjaznej dla mieszkańców, przedsiębiorców i turystów przestrzeni publicznej. Zwiększony ma zostać potencjał handlowo-usługowy, zlikwidowana zostanie część barier architektonicznych. Inwestycja ma doprowadzić do zwiększenia ruchu turystycznego w ścisłym centrum Cieszyna. Ponadto przestrzeń ta będzie stwarzać możliwości poruszania się alternatywnymi środkami komunikacji - hulajnogi, rowery elektryczne, itp. Znacząco poprawi się bezpieczeństwo osób korzystających z ulicy, w tym głównie pieszych. Docelowo do minimum zredukowany będzie ruch samochodowy w tej części miasta. Zabytki doprowadzone zostaną do właściwego stanu estetycznego - informuje Gabriela Staszkiwicz, Burmistrz Miasta Cieszyna.

Zmiana organizacji ruchu w ścisłym centrum Cieszyna

W związku z zamiarem rozpoczęcia robót budowlanych w dalszych od-

cińkach ulicy Głębokiej (pomiędzy ul. Menniczą a Browarną) w lutym wprowadzona została nowa organizacja ruchu w ścisłym centrum Cieszyna.

Wjazd do ścisłego centrum miasta od strony ulicy Matejki został ograniczony i przeznaczony dla określonej grupy użytkowników, tj. mieszkańcóm ulic: Matejki, Rynku, Menniczej, Kiedronia, Olszaka, Bożniczej, Fredry, Pl. Teatralnego, Stary Targ, Głęboka, a także pojazdów z zezwoleniem Miejskiego Zarządu Dróg (MZD), pojazdów zaopatrzenia, pojazdów służb miejskich oraz pojazdów budowy - wymienia Tomasz Jankowski, kierownik robót z ramienia firmy PSS Sp. z o.o., wykonawcy inwestycji. Ulica Głęboka została prawie całkowicie wyłączona z ruchu samo-

chodowego, za wyjątkiem pojazdów budowy. Na odcinku ulicy Głębokiej (od ulicy Olszaka do ulicy Browarnej) dopuszczony został wjazd pojazdów zaopatrzenia, pojazdów służb miejskich, pojazdów z zezwoleniem MZD, z kierunku ulicy Olszaka i Stary Targ. Zalecany wyjazd odbywa się ulicami: Browarną i Sejmową oraz ulicą Stary Targ.

Na fragmencie ulicy Menniczej (od Rynku do drogi wyjazdowej z Teatru) i ulicy Matejki jak również na odcinku ulicy Rynek (łączącej ul. Matejki z Menniczą), wprowadzono ruch dwukierunkowy. W związku z czym na tych ulicach nie jest możliwe parkowanie - wyjaśnia Przemysław Kulawiec z Miejskiego Zarządu Dróg w Cieszynie.

Na ulicy Fredry ruch został odwrócony, samochody poruszają się w kierunku Starego Targu i dalej w kierunku ulicy Menniczej. Prosimy kierowców o rozważę i stosowanie się do wprowadzonej organizacji ruchu.

Jednocześnie zapewniamy że można w pełni korzystać z oferty sklepów i lokali na ulicy Głębokiej, gdyż zapewniamy dostęp do wszystkich punktów osobom poruszającym się piechotą. Zapraszamy i jednocześnie przepraszamy za utrudnienia!

Kasia Koczwara,
Urząd Miejski w Cieszynie
Foto: Archiw Urząd Miejski
w Cieszynie

Projekt je
časově omezen,
realizace probíhá
od listopadu 2020
do března 2022

NA PÉČI O SVÉ RODINNÉ PŘÍSLUŠNÍKY NEJSTE SAMI, RÁDI VÁM POMŮŽEME

Ocitli jste se v situaci, kdy:

- Je Váš příbuzný v nemocnici a bude závislý na Vaší pomoci, podpoře a péči?
- Zdravotní stav Vaší blízké osoby se zhoršil a potřebujete radu, jak o něj začít pečovat?
- Nebo už pečujete, ale potřebujete podporu v tom, jak péči nadále zvládat?

TAK VYUŽIJTE SLUŽBU PROVÁZENÍ

Služba provázení:

- podporuje neformální rodinné pečující v Moravskoslezském kraji,
- a to prostřednictvím provázejících pracovníků,
- je pro Vás zdarma.

Provázející pracovník (dále jen „provázející“):

- pomáhá zvyšovat kompetence Vás - rodinných pečujících,
- bude Vám předávat všechny potřebné informace,
- pomůže Vám získat znalosti a dovednosti potřebné k péči o osobu blízkou,
- úzce spolupracuje s nemocnicí / jiným zdravotnickým zařízením, kde se nachází Váš příbuzný,
- je externí zaměstnanec Krajského úřadu Moravskoslezského kraje a je specializovaný na problematiku provázení osob pečujících.

S ČÍM VÁM PROVÁZEJÍCÍ MŮŽE POMOCI:

Pokud je Váš příbuzný ještě v nemocnici:

- poskytne psychickou podporu při:
 - vyrovnávání se se situací,
 - porozumění, jak péče ovlivní běžný život,
- podá pomocnou ruku ve všem, co Vám usnadní zvládnout pečovat doma.

V procesu přípravy na přechod ze zdravotnického zařízení do domácího prostředí poskytnete:

- podporu při zajištění dávek, např. příspěvku na péči,
- pomoc při zajištění pomůcek pro péči (např. lůžko, zvedák, chodítko, nafukovací vana, atd.),
- nabídku informací a dovedností pro domácí péči (např. jak správně manipulovat, poskytovat osobní hygienu, podávat stravu).

Potřebujete při péči doma sladit rodinný či osobní život nebo jste jen unavení?

- Provázející Vám pomůže zajistit další návazné služby:
 - odlehčovací sociální služby jsou pro Vás, pokud si potřebujete odpočnout nebo zařídit něco důležitého,
 - terénní nebo ambulantní služby Vám pomůžou v péči o příbuzného.

Máte potřebu se o své starosti podělit s někým, kdo Vám bude rozumět?

- Provázející zprostředkuje kontakt na:
 - svépomocnou skupinu pro pečující (lidé, kteří také pečují a jsou v podobné situaci),
 - patientskou organizaci (opečovávané osoby se stejnou diagnózou).

KONTAKTY:

Pokud chcete získat více informací o aktivitě provázení, kontaktujte: **Mgr. Markétu Vaculovou**, odborného specialistu Projektu
tel.: **731 406 570** | vaculova.marketa@seznam.cz

MÍSTA, KDE od listopadu 2020 do března 2022 pilotně PŮSOBÍ PROVÁZEJÍCÍ PRACOVNÍCI:

OPAVA a přilehlé obce

Pavlaína Králová, DiS.
e-mail: kralova.p@post.cz | tel.: 735 150 579

OPAVA a přilehlé obce

Bc. Tereza Senková
e-mail: terinka.senkova@gmail.com | tel.: 735 150 567

ČESKÝ TĚŠÍN / TRTINEC a přilehlé obce

Bc. Beáta Dulawová
e-mail: beata.dulawova@centrum.cz | tel.: 735 150 569

JABLUNKOV / TRTINEC a přilehlé obce

Mgr. Monika Rojčiková
e-mail: m.rojcikova@seznam.cz | tel.: 735 150 572

HAVÍŘOV / FRÝDEK-MÍSTEK a přilehlé obce

Mgr. Jana Tiahán Wojtoňová
e-mail: jana.wojtonova@seznam.cz | tel.: 735 150 564

OSTRAVA - jen pro rodiny s dětmi do 18 let

Mgr. Iva Kuzníková, Ph.D.
e-mail: iva.kuznikova@fno.cz | tel.: 703 171 602

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Projekt: CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_007/0016000
Podporujeme hrdinství, které není vidět III. – klíčová aktivita č. 4
PODPORA DOMÁCÍ PÉČE

Moravskoslezský
kraj

Jak jde život v CELÉM ČESKU co ČTE DĚTEM?

Na úvod snad není třeba nikomu z Těšíňanů připomínat, že společnost **CELÉ ČESKO ČTE DĚTEM** patří do našeho města stejně jako jeho zakladatelka Eva Katrušáková. Přestože by se mohlo zdát, že současná situace nepřeje běžným zvyklostem, naopak **KDY JINDY, KDYŽ NE TEĎ** se může stát kniha našim mnohem vyhledávanějším společníkem. V době nouzového stavu společnost nezahálá a už na jaře jsme vymysleli kampaň – **KDY JINDY, KDYŽ NE TEĎ**. Ta probíhala na Facebooku, ale videa jsou ke zhlédnutí na YouTube kanále i teď. Jedná se o krátká videa, která natočily známé osobnosti ze světa kultury i sportu na téma Proč číst dětem. Někteří přidali i tip „co číst dětem“. Sportovní komentátor **Vojtěch Bernatský**, herec a food-blogger **Lukáš Hejlík**, herec **Pavel Liška**, či muzikant **Honzka Krížek s manželkou Petrou**, kterou známe z Událostí v kultuře v České televizi nebo zpěvačka **Monika Absolonová**. To jsou jen někteří ze zástupů osobností, které každý den posílaly na sociálních sítích svůj vzkaz či literární tip rodičům.

Jiří Krhut, Štěpán Kozub a Milan Baroš během natáčení písničky **BUDU JEJICH OCHRÁNCEM**

V úspěšné kampani pokračuje společnost i letos. Pandemie a karanténa nemusí znamenat nudu, ponorkovou nemoc z neustálého bytí doma a „depku“ z nedostatku vyžití. Kdy jindy, když ne teď se můžeme naplno věnovat svým rodinám, dětem, starostem i radostem bližních a také vzájemným vztahům. Všechno dohromady – sdílený čas strávený pospolu i nové zážitky nám může zprostředkovat

třeba hezká **knížka, desková hra, nebo společná procházka**. Víte, že **každodenní rituál spojený se čtením dětem zlepšuje vztahy v rodinách**? Tak to pojďte zkusit právě teď. Využijme toto nejednoduché období k tomu, abychom vytěžili pro sebe a své rodiny to dobré. Přestože nás v uplynulém roce omezovala různá nařízení, podařilo se společnosti realizovat alespoň některé z připravených projektů. **Víte, že do školek chodí i pohádková babička s dědečkem**? Projekt „Babička a dědeček do školek“ spojuje tři generace – děti, rodiče a seniory. Umožňuje setkávání nejmladší a nejstarší generace a posiluje mezigenerační sdílení času, prostoru a předávání hodnot. Pravidelnými činnostmi v rámci projektu společnosti zavádí a podporuje tradiční a důležitý rituál předčítání v rodinách. Dnešní děti vyrůstají v jazykově nepodnětném prostředí. Rodiče s nimi stále méně rozmlouvají a čtou. Kontakt s živým slovem vytlačila obrazovka počítače, ta-

bletu, mobilu či televize, jejímž nástrojem není jazyk, ale obraz. V roce 2020 se uskutečnily dva projekty **ve školkách v Českém Těšíně**. Spojilo se tak 50 dětí a 12 seniorů. **Podařilo se také realizovat zajímavé přednášky ve spolupráci s městem Český Těšín. Rodiče těšínských žáků** měli možnost usednout v pohodlí svých domovů k obrazovkám počítačů a poslechnout si rady, tipy a zkušenosti o tom, jaký vliv má společné čtení na jejich potomky. Přihlášeno bylo celkem 5 základních škol a zatím máme za sebou čtyři přednášky on-line.

Celé Česko čte dětem už má svou píseň **BUDU JEJICH OCHRÁNCEM**

Společnému čtení fandí spousta hudebníků či zpívajících herců. A protože vzali podporu projektu do svých rukou a po svém, vznikla písnička plná popletených pohádek. Pro **Celé Česko čte dětem** ji napsal skladatel, textař a bavič **Jiří Krhut**. S písní se také spustil nový videoklip z natáčení v Českém rozhlase v Ostravě i v Praze, jehož autorem je známý režisér Petr Němeček. Při nahrávání se ve studiu potkali **David Stypka, Mirai Navrátil, Petr Bende, Patricia Janěčková, Hana Fialová, KACZI, Rostislav Olesz, Eva Držgová, Richard Krajčo, Milan Baroš, Štěpán Kozub**, karvinský dětský pěvecký sbor **Permoník**. Píseň byla slavnostně pokřtěná právě na slavnostní inauguraci v Českém Těšíně, takže děti z našeho města ji mohly vidět jako úplně první. **Celé Česko čte dětem** chce prostě zůstat přínosnou společností pro celé generace v každé době.

Pavla Kotschí, Celé Česko čte dětem
Foto: Archiv Celé Česko čte dětem

Pěvecký sbor **Permoník**

Čtenářské dílny s Celé Česko čte dětem

Rozvíjení čtenářské gramotnosti je nelehkým úkolem každého učitele. S texty se žáci neseškávají pouze v hodinách českého jazyka, ale i v ostatních školních předmětech. Dobře zvládnout techniku čtení je základem pro správné porozumění textu. Díky čtenářským schopnostem si žák osvojuje kompetence pro školní a osobní život. Přestože rodina má v tomto ohledu nezastupitelnou roli, také pedagogové se snaží zvýšit u žáků úroveň čtenářské gramotnosti. K tomu jim pomáhají metody, které se zaměřují na práci s knihou. V letošním školním roce se zapojili žáci prvních ročníků ze Základní a Mateřské školy Pod Zvonek spolu s ostatními školami v Českém Těšíně do společného projektu – Čtenářské dílny s Celé Česko čte dětem. Tento projekt se může uskutečnit díky podpoře

města Český Těšín. Spočívá v realizaci čtenářských dílen na základě vzájemné spolupráce školy a rodiny. Význam rozvoje čtenářství podpořila i ředitelka organizace Celé Česko čte dětem paní Eva Katrušáková, která formou před-

nášek přesvědčuje rodiče, aby svým dětem četli doma a tím je nejen lépe vychovávali, ale také utužili rodinné vazby. Čtenářství může dětem ve spoustě věcí pomoci. Textům v jakékoliv podobě se během svého života nevyhneme, proto je na rodině a učitelích, aby si žáci osvojili správnou techniku čtení a hlavně aby pocítili ze čtení radost, požitky a uspokojení. Smyslem těchto dílen je především to, aby si během čtení knih žáci všimli předem dohodnutých jevů či okolností v příběhu a následně s těmito informacemi pracovali. Důležité je, aby žáci spolu se svými rodiči měli na čtení čas a prostor, a aby zjistili, že číst je zcela normální. Věříme, že práce s knihou bude pro další rozvoj dětí velkým přínosem.

Mgr. Jana Helisová, ZŠ a MŠ Pod Zvonek

Odpady desetkrát jinak... 1.díl

Vážení čtenáři, dnešní článek je první ze série, kde bychom vás chtěli seznámit s problematikou odpadového hospodářství v našem městě. Než se ale k tomuto tématu dostaneme, musíme začít úplně od začátku.

Co je to vlastně odpad?

Odpad je každá movitá věc, které se člověk zbavuje, má úmysl nebo povinnost se jí zbavit. Má se za to, že osoba má úmysl zbavit se movité věci, pokud tuto věc není možné používat k původnímu účelu.

Z pohledu práva odpad definuje zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech.

Všichni máme povinnost řídit se tímto zákonem. Zákonem, který nabyl účinnost 1. 1. 2021, došlo ke zpřísnění povinností při hospodaření s odpady. Naším prvořadým úkolem je předcházet vzniku odpadů, a pokud již vzniknou, hospodařit s nimi takovým způsobem, aby byly opět co nejvíce využitelné. Všichni jsme si zvykli, že máme odpadové nádoby na dosah ruky, zaplatíme poplatek a dál už se nestaráme. V první řadě bychom měli přemýšlet, zda vše, co vyhazujeme, už opravdu dosloužilo, a pokud ano, zda to vyhazujeme do té správné nádoby. Tady máme všichni velké rezervy. Naším prvořadým úkolem je snížit množství smíšeného komunálního odpadu. Jedná se o odpad, který vhazujeme do černých plastových kontejnerů (těch je rozmístěno v našem městě celkem 340 ks) nebo popelových nádob (těch je 3321 ks). Jedná se taky o všechny odpadkové koše, kterých máme na území města téměř 500 ks. Odpad z kontejnerů, popelových nádob a košů končí na skládkách. Tady je potřeba apelovat na to, zda je to opravdu nutné. Zda opravdu do uvedených nádob patří všechny ty plastové

sáčky, papíry a plechovky, které tam vhazujeme. Z běžného provozu domácnosti do našeho odpadkového koše vhodíme jen pár odpadů, jako je např. znečištěný a mastný papír, obaly znečištěné chemikáliemi, keramické střepy, kosti, hygienické potřeby, popel... Ale všechno ostatní lze využít k separaci. Papír, plasty, sklo, železo, plechovky, biologický odpad... A najednou zjistíme, že do toho opravdového odpadkového koše nemáme co vyhodit.

Nový zákon o odpadech zvyšuje poplatky za ukládání odpadů na skládkách z původních 500 Kč/t na 800 Kč/t. Město letos může dostat slevu 300 Kč za každou tunu z poplatku, ale pouze za předpokladu, že produkce nebude větší než 200 kg na každého občana. V okamžiku kdy dojde k překročení tohoto zákonem stanoveného limitu pro uplatnění slevy, bude město platit poplatek v plné výši – pro rok 2021 je to částka 800 Kč za každou tunu odpadu, uloženého na skládku, namísto současných 500 Kč za tunu. Loni každý občan našeho města průměrně vyprodukoval 286 kg. V následujících letech bude poplatek stoupat, ale množství vyprodukovaného odpadu musí klesat. Pokud v roce 2029 roční produkce na občana překročí 120 kilogramovou hranici, za tunu navíc poté město zaplatí 1850 korun. V loňském roce z našeho města skončilo na skládkách 6939 tun a náklady na odpadové hospodářství byly necelých 31 milionů korun. Celkové náklady na občana činily 1284 Kč, ale občané zaplatí roční poplatek ve výši jen 540 korun. V odpadovém hospodářství nás do budoucna čekají zásadní změny, ale věříme, že je společně zvládneme.

(red)

SLEZSKÝ RYNEK

ČESKÝ TĚŠÍN
náměstí ČSA

25. 3. 2021

8:00–16:00 hod.

- ➔ nabídka čerstvých potravin a produktů českých a regionálních výrobců
- ➔ ochutnávka zabijačkových specialit řeznických mistrů
- ➔ prezentace lidové tvořivosti a dovednosti
- ➔ hudební a slovní doprovod moderátora
- ➔ pro zákazníky soutěž o hodnotné ceny

ČESKÝ TĚŠÍN

Akce je realizována za podpory města Český Těšín

Stále se něco ve škole děje... aneb „Yes, I do“ v covidové době

Již druhým rokem probíhá na naší škole krajský vzdělávací projekt v anglickém jazyce „Yes, I do“. Tento projekt je zaměřen na rozšíření a prohloubení znalostí odborné angličtiny žáků oboru hotelnictví. Vybraní žáci prochází 40hod. kurzem odborné angličtiny, na jehož konci musí složit zkoušku a dostanou certifikát o absolvování kurzu. Žáci v hodinách, které v současnosti kvůli špatné epidemické situaci probíhají online, poslouchají videonahrávky z reálného prostředí hotelu či restaurace, učí se odborné terminologii a frázím, připravují si rozhovory a sami následně tvoří videonahrávky na různá témata, např.:

- rozhovory recepčního s hostem na recepci hotelu
- rozhovory turisty s pracovníkem informačního centra
- nabízení hotelových služeb
- řešení problémů a stížností
- pomoc s dopravou na letiště

V rámci běžných hodin anglického jazyka se žáci těmto tématům také věnují, rozdíl je ale v tom, že tento projekt poskytuje mnohem větší prostor pro komunikaci žáků a lepší porozumění odborným termínům. Velkým přínosem a hlavním rozdílem oproti běžné výuce anglického jazyka je **tandemová výuka**, ve které učitel anglického jazyka vyučuje společně s učitelem

odborného předmětu. Žáci mají ihned odpovědi na veškeré otázky, vysvětlení všech situací, které mohou nastat, a to jak z profesního hlediska, tak i z hlediska odborné angličtiny.

V letošním roce máme opět dvě třináctičlenné skupiny žáků a dva tandemové týmy učitelů. Součástí projektu byly plánovány i stáže v zahraničí, ale bohužel kvůli si-

tuaci, která nám všem ztížila podmínky a mnohým z nás i životy, byl výjezd znemožněn.

Kromě vzdělávání našich žáků jsou v rámci projektu realizovány kurzy všeobecné angličtiny pro naše učitele odborných předmětů. Máme dvě skupiny, začátečníky a mírně pokročilé, kde se naši učitelé učí zvládat a zdokonalovat své jazykové schopnosti. Následně je budou využívat ve svých hodinách odborných předmětů. Tato metoda je nazývána anglickou zkratkou CLIL (integrováná výuka předmětu a cizího jazyka). Participující učitelé budou rovněž skládat zkoušku z angličtiny a dostanou certifikát o absolvování kurzu. **Good luck!**

*Mgr. Gabriela Tramplerová,
Albrechtova střední škola
Český Těšín*

*Foto: Archiv Albrechtova
střední škola*

Fiktivní firma z Obchodní akademie v TOP 10

V prosinci 2020 uspořádala Metropolitní univerzitní banka a katedra mezinárodního obchodu Metropolitní univerzity Praha pro studenty fiktivních firem z Česka a Slovenska 2. MUB-LINE VELETRH

FIKTIVNÍCH FIREM, který se uskutečnil na platformě MS Teams. I přes složitou současnou situaci si veletrh užilo všech 56 studentských fiktivních firem z různých koutů Česka a Slovenska. Týmy

on-line obchodovaly, soutěžily, zúčastnily se doprovodného programu i živých setkání s odborníky z praxe. Firma Santa Fe z obchodní akademie, která podniká v gastronomii, v zastoupení Natalie Topiarzové a Lucie Polakové, se umístila v TOP 10 soutěže o nejlepší elektronický leták fiktivní firmy. Odborná porota hodnotila grafickou stránku letáku, originalitu, zapůsobení na zákazníka, přesvědčivost a celkový dojem. Děvčatům ze třídy 3. C gratulujeme k dosaženému úspěchu a věříme, že jejich truck, který nabízí kulinářské speciality na různých sportovních akcích bude mít úspěch!

Fiktivní firmy si žáci na Obchodní akademii zakládají každoročně a jejich účelem je propojit znalosti získané v teoretické výuce s praktickými dovednostmi spojenými se založením firmy, jejím vznikem a typickými činnostmi podnikatele – vedení firmy, obchodní a marketingová činnost, vedení účetnictví, personalistika, jednání s úřady apod. Škola také každoročně pořádá Veletrhy fiktivních firem s mezinárodní účastí, většinou v kulturním a společenském středisku Střelnice, v minulém a tomto školním roce to však z pochopitelných důvodů nebylo a není možné.

*Ing. Alice Adásková,
vyučující odborných předmětů*

Santa Fe
S NAŠÍM JÍDLEM NOVÉ ZÁŽITKY

TRUCK 1

- LUXUSNÍ BURGER
- HOVĚZÍ STEAK
- MAXI HRANOLKY

TRUCK 2

- LIVANCE
- ČOKOLADOVÉ BROWNIES
- COOKIES

TRUCK 3

- DOMÁCÍ LIMONÁDA
- MORITO
- MILK SHAKE

WWW.SANTAFE.CZ

PŘIJÍDETE OCHUTNAT NAŠE AMERICKÉ SPECIALITY...

LIKVIDACE A VÝKUP AUTOVRAKŮ, VRAKOVISŤE

Prodej použitých náhradních autodílů: více než 100 000

demontovaných položek www.LevneVrakoviste.cz

300 vozů na ND stále skladem!

Veškeré značky r. v.: 1990-2010

AUTOVRAKOVISŤE PETŘVALD,

Ostravská 1836, 5 km z OV Radvanice - přímo na hl. tahu OV-KA
JIŽ 20 LET NA TRHU!

Výkup: 1 Kč za 1 kg VÁHY v TP
(STARŠÍ VOZY)

3000 Kč - 50 000 Kč

NOVĚJŠÍ VOZY, HAVAROVANÉ, NEPOJÍZDNÉ, OCENÍME INDIVIDUÁLNĚ

EKO POTVRZENÍ PRO ÚŘAD
A ODVOZ VRAKU ZDARMA

OBJEDNÁVKY TELEFONICKY:

608 215 711 nebo 608 710 044

email: info@levnevvrakoviste.cz

BŘEZEN

2021

MĚSTSKÁ KNIHOVNA

AKROPOL

ČÍTÁRNA A KAVÁRNA AVION

KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ STŘEDISKO STŘELNICE

KINO CENTRAL

SVČ AMOS

SPRÁVA ÚČELOVÝCH ZAŘÍZENÍ

MUZEUM TĚŠÍNSKA

ARCHEOPARK CHOTĚBUZ-PODOBORA

TĚŠÍNSKÉ DIVADLO

KULTURNÍ MĚSÍČNÍK

V průběhu března se můžete těšit na pokračování online pořadu „Host na Střelnici“ a nového pořadu „Talk show s kapelou“. Pořady Vás bude provázet moderátor Jirka Krupica.

Veškeré online pořady a program najdete na www.kassct.cz
a www.facebook.com/kasstesin

ONLINE Host na Střelnici

MARIKA ZADEMBSKÁ

Inspirativní propagátorka kvalitní (dětské) literatury, lektorka a vedoucí třínečné Knihovny pro děti. Vytváří originální a oceňované programy zaměřené na rozvoj čtenářských dovedností a podporu čtenářství. Je motivací a respektovaným vzorem ostatním knihovníkům. Znáte Čtenářský metr? Původně papírový nástěnný metr, dnes i mobilní aplikace, pomáhá dětem i rodičům s výběrem knih a motivuje ke čtení. Na tomto a dalších projektech pracuje společně s týmem učitelů a knihovníků z Třinecka.

ONLINE Host na Střelnici

SIMONA VRZALOVÁ

Česká reprezentantka v běhu na 1500 metrů, držitelka 3 národních rekordů.

ONLINE Host na Střelnici

MOONSHYE

Hudební cesta slezské zpěvačky a písničkářky Moonshye vedla po obou stranách Olše. Začala vystupovat v Polsku, teď je zpět v rodném kraji a v lednu vydala své debutové album *Curtain of the Moon*.

ONLINE Host na Střelnici

JAN HABA

Víte, že použité jedlé oleje a tuky se dají recyklovat? Rozhovor se zakladatelem prvotního projektu tridimolej.cz, ve kterém se vše dozvíte.

ONLINE Host na Střelnici

DANIEL a ZUZANA KACZMARCZYKOVI - WICLIFFOVI překladatelé Bible, z.s.

I Češi můžou pomoci v tom, aby lidé z každé jazykové skupiny ve světě mohli číst, psát a mít Bibli ve svém mateřském jazyce. Se svými zkušenostmi a zážitky z misijních cest se podělí Daniel a Zuzana Kaczmarczykovi.

ONLINE Host na Střelnici

MAREK DŽUPIN a MIREK PAWELEK

Rozhovor o fotografování, výstavách, zakázkovém focení a fotokroužku.

ONLINE Host na Střelnici

JAKUB GAJDICA

Organizační ředitel filmové přehlídky KINO NA HRANICI.

ONLINE Host na Střelnici

BYLINKY OD JEZINKY

- BEATA RUSZ

Láska k levanduli a bylinkám ji dovedla k založení vlastního levandulového pole a bylinkové zahrádky. Vše, co z levandule a bylinek vytváří, je zpracováváno ručně, s láskou a bez chemie.

ONLINE Host na Střelnici

ZELENÝ PROSTOR

Tvorba veřejného i privátního prostoru vyžaduje vzdělání, cit i velkou představivost, a k tomu pochopení a vstřícnost klienta nebo rozhodujících orgánů.

ONLINE Talk show s kapelou

Mnoho z Vás miluje živé koncerty svých oblíbených kapel. Vyznat si však na koncert je v této době nemožné. Připravili jsme pro Vás druhý nový on-line pořad, ve kterém budete mít možnost poznat kapelu z jiné strany, dozvědět se něco ze zákulisí koncertů, atd. Pořadem Vás bude provázet moderátor Jirka Krupica.

O.S.G.

Povídání se členy třinecké rockové kapely o tom, co se děje v zákulisí na koncertech, o svém loňském 1. CD, a také o tom, že ani během podzimu nelenili a vydali dvě nové písně.

IZABEL

Povídání o všem možném se členy českotěšínské kapely.

15. - 28. BŘEZEN

KaSS „Střelnice“

SOUTĚŽ O NEJKRÁSNĚJŠÍ VELIKONOČNÍ KRASLICI

Soutěž pro děti – vyrobte velikonoční kraslici a přineste nám ji na recepci KaSS „Střelnice“ v termínu do 29. 3. 2021. Soutěžit mohou jednotlivci i skupiny. Veškeré kraslice vyfotíme a zveřejníme na naší sociální síti Facebook, kde rozhodnou o nejpovedenější kraslici naši fanoušci! Lajkovat bude možné od 30. 3. do 6. 4. 2021 (do 12:00 hodin). Vyhrává fotografie výrobku s největším počtem „To se mi líbí“. Autor/skupina autorů nejkrásnější kraslice obdrží sladkou odměnu. V případě příznivého vývoje epidemiologické situace bude v areálu KaSS „Střelnice“ uspořádána výstava všech soutěžních kraslic.

V PŘÍPADĚ PŘÍZNIVÉHO VÝVOJE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUACE PŘIPRAVUJEME...

12.

BŘEZEN

20:00

Jazzklub

SILESIA DIXIE BAND / koncert

13.

BŘEZEN

9:00 - 13:00

KaSS „Střelnice“

PRŮVAN V ŠATNÍKU

19.

BŘEZEN

20:00

Jazzklub

BASTARD / koncert

21.

BŘEZEN

15:00

KaSS „Střelnice“

POHÁDKOVÁ NEDĚLE

Pohádku KLUK Z PLAKÁTU představí Divadlo D5. Příběh plný dobrodružství a přátelství, který jistě znáte z Večerníčku, ožije tentokrát na divadelním jevišti. Délka: cca 60 minut, vstupné: 80 Kč

26.

BŘEZEN

20:00

Jazzklub

DRUHÁ NÁHODA / koncert

27.

BŘEZEN

od 9:00

KaSS „Střelnice“

DĚTSKÝ BAZÁREK

27. - 28.

BŘEZEN

14:00

nábřeží Míru, KaSS „Střelnice“

VELIKONOČNÍ PROCHÁZKA NA STŘELNICI

Velikonočně laděný program pro děti i dospělé na nábřeží Míru u KaSS „Střelnice“! Těšit se můžete na ohrádku se zvířaty, stánkový prodej, ukádku pletení pomlázek, soutěže, workshopy, hudební doprovod, kováře či dřevorezbaře.

28.

BŘEZEN

17:00

KaSS „Střelnice“

TĚŠÍNSKÁ TANČÍRNA

* změna programu vyhrazena

Co nás čeká v roce 2021?

Rok 2020 byl, co se filmových novinek týče, přinejmenším slabší. To ale neznamená, že se nic nového nenatočilo. I když stále dochází k posunu všech velkých filmových premiér, i tak je jisté, že v tom letošním roce, se máme na co těšit.

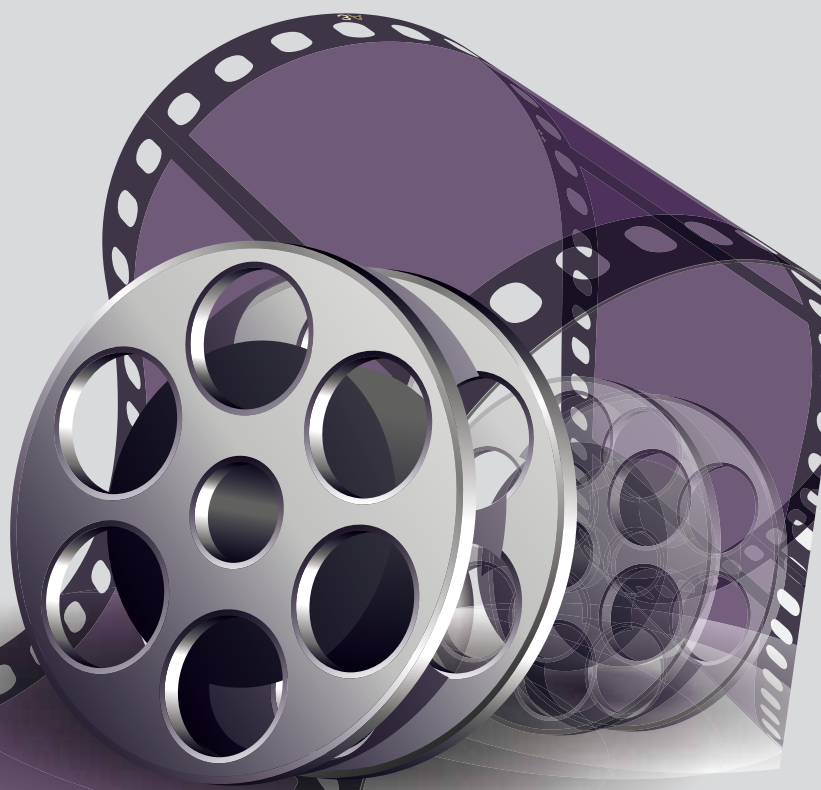
Jako největší tahák české filmové scény vidíme dokument „Karel“, který nabídne unikátní až intimní pohled do života Karla Gotta. Režisérka Olga Malířová Špátová natáčela s mistrem po dobu celého jednoho roku. Na koncertech nebo při setkání s fanoušky, ale hlavně v domácím prostředí v Praze, na chalupě a na vsi, kde trávil dětství. Divákům se tak naskytne možnost poznat fenomenálního Zlatého slavíka i z dalších stránek, jako nadšeného malíře, milujícího manžela a tátu. Díky upřímné otevřenosti Karla Gotta mohou diváci vidět autentický a jedinečný filmový portrét, plný nečekaných vzpomínek.

Z dalších českých novinek uvedeme alespoň komedii „Prvok, Šampón, Tečka a Karel“, jejíž námět Patrik Hartl sice nejdříve napsal jako filmový scénář, kniha však nakonec vyšla o celých osm let dříve. Takže příběh čtveřice kamarádů nebude našim divákům určitě neznámý. Další, a neméně očekávanou zfilmovanou verzi knižní předlohy, bude „Deníček moderního fotra“, kde se hlavních rolí ujali Jiří Mádl a Tereza Ramba.

V hollywoodských studiích se také nezhálí. Tento rok snad přinese několikrát odsunutou premiéru snímku „Wonder Woman 1984“ režisérky Patty Jenkins, která natočila v roce 2017 předchozí díl a na rok 2023 připravuje další pokračování úspěšné série „Star Wars: Rogue Squadron“. Snímek měl v Americe premiéru již 25. prosince, kdy společnost Warner Bros oznámila revoluční krok. A to, že současně s kiny se nové snímky dostanou na platformu HBO Max, která by snad měla být v letošním roce dostupná i u nás. V každém případě, než se tak stane, můžete si přijít vychutnat snímek natočený na speciální 70 mm IMAX kamery do našeho kina.

A pak tady máme pokračování úspěšných filmů... Tvůrců, kteří v minulém roce vsadili na již jednou potvrzený komerční úspěch svých děl a rozhodli se pro pokračování, nebylo málo. Z toho, co jsme zatím měli možnost vidět, stojí určitě za zmínku „Top Gun: Maverick“, který na velké plátno po více než třiceti letech vrátí příběh elitního stíhacího esa Mavericka. Všichni herci museli absolvovat letecký kurz, navržený Tomem Cruisem, který ve filmu i přes všechny vyznamenání a pochvaly, zůstává stále stejný rebel. Stejná kožená bunda, silná motorka a F-18 - zbytkem se nechte překvapit. Tom Cruise se v roce 2021 vrátí také jako známý agent ve snímku „Mission: Impossible 7“. Z dalších sérií nás čekají třeba „Kingsman: První mise“, „Krotitelé duchů: Odkaz“, nebo již devátý díl „Rychle a zběsile“.

Pro děti si tvůrci připravili pokračování „Mimoni: Padouch přichází“, kde Mimoni, dnes snad všem známé postavičky, vneutuchající touze najít toho největšího padoucha všech dob, aby mu mohli věrně sloužit, narazí na malého nosatého černovlasého chlapce, který vyrůstá jen se svou německou matkou. Jmenuje se Gru a aniž to tuší, tohle setkání mu zásadně změní život. Fanoušky počítačových her určitě potěší filmové zpracování „Uncharted“, kde hlavní hrdina Nathan Drake zavede diváky při hledání pokladu, do Zlatého města v El Doradu.

spisovatelé do knihoven

Bianca Bellová

Společný projekt Asociace spisovatelů, českých knihoven a desítkou současných autorů a autorek zahájíme v březnu setkáním se spisovatelkou a překladatelkou **Biancou Bellovou**, držitelkou ceny Kniha roku Magnezia litera za román Jezero (2017).

V průběhu roku proběhne v Avionu celkem pět setkání, na kterých vám nabídneme to nejlepší ze soudobé prózy a poezie.

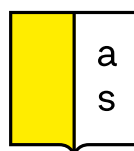
24.3.2021
v Avionu v 17 h.
nebo online

Podrobné informace o programu sledujte na webu knihovny www.knihovnatesin.cz nebo facebooku knihovny či Avionu.

Setkání proběhnou v souladu s aktuálními vládními opatřeními.

"AVION"
ČÍTÁRNA/KAVÁRNA

asociace
spisovatelů

Knihovna na Slovenské v novém

Rádi bychom vám představili po-
bočku Městské knihovny Český
Těšín na Slovenské ulici v novém
uspořádání. Její přeměnu jsme
provedli v době koronavirové krize
a věříme, že přinese svým čtená-
řům nové podněty a zážitky, až ji
budou moci osobně znovu navští-
vit.

Prozatím si mohou čtenáři pouze
vypůjčovat dokumenty ve zvláš-
tním režimu (bezkontaktním způso-
bem).

Knihovna je umístěna v budově Zá-
kladní školy na Slovenské ulici (ved-
le sportovního stadionu Frýdecká),
sídli zde již 25 let. Její nové uspořá-
dání bude lépe vyhovovat knihov-
nickému i kulturně společenské-
mu provozu. Knihovna je snadno
dostupná nejen Svibičanům, ale
i návštěvníkům z centra města či
sídliště Rozvoj. Z centra města se
tam dostanete krátkou procházkou
Frýdeckou ulicí, kde za veterinární
klinikou odbočíte doleva, projdete
malým parčíkem kolem sportovní-

ho stadionu a ocitnete se u zmíně-
né školy, resp. knihovny.

Multimediální knihovna na Slo-
venské ulici je pro návštěvníky
zajímavá tím, že kromě bohaté
nabídky knih zde najdou i audiok-
nihy na CD či hudební CD. Soubor
450 audioknih je pravidelně obmě-
ňován, na seznamu je možno najít
bestsellery, díla klasické literatury,
ale např. i pohádky pro děti. Lite-
rární texty jsou kvalitní dramatiza-
cí převedeny do mluveného slova
a předneseny předními českými
herci. Fond dále obsahuje cca 7 tis.
hudebních CD.

Do knižního fondu (9 tis. svazků
knih) se pravidelně zařazují kni-
žní novinky a dají se zde najít i jiné
zajímavé tituly s výbornými re-
cenzemi. Díky tomu, že je v multi-
mediální knihovně menší čtenář-
ský potenciál, najdete zde tituly,
ke kterým se v jiných těšínských
knihovnách dostanete jen po dlou-
hém čekání v pořadníku. Knižní
fondy této knihovny obsahují sa-

mostatný oddíl četby zvané young
adult, což je literatura pro náctileté
a nováčky mezi dospělými, kte-
rá reflektuje společenská témata
(termín young adult zavedla ame-
rická knihovnická asociace a ustá-
lil se v mezinárodní terminologii).
Z mezinárodního výzkumu mezi
čtenáři vyplynulo, že knihy vychá-
zející s označením „young adult“
čtou mladí lidé až do věku 30 let.
Na dnešním knižním trhu vidíme,
že se spisovatelé a nakladatelé
zaměřují na tuto generaci, vychází
spousta knih různých žánrů od sci-
fi a fantasy přes drama, roman-
tické povídky a romány, deníky,
dopisy, memoáry až po vzdělávací
romány. Každoročně se také se-
stavují žebříčky nejlepších young
adult a tato četba se stává stále
populárnější. Zvláštním knižním
oddílem v této knihovně je uměno-
vědná literatura včetně monografií
známých uměleckých osobností.
Až to bude možné, neváhejte tuto
knihovnu osobně navštívit a pro-
hlédnout si knihy, mezi nimiž je
řada umělecky kvalitních a zaji-
mavých titulů z oboru výtvarného
umění a hudby.

V multimediální knihovně na Slo-
venské ulici je nově zřízeno sa-
mostatné dětské oddělení. Knižní
fond se těší kvalitní skladbě pro
všechny věkové skupiny dětí do 15
let včetně těch nejmenších (6 tisíc
svazků knih a audioknih). Erudo-
vaní knihovníci poradí s výběrem
četby nejen dětem, ale i jejich rodi-
čům, poradí, jak vést své ratolesti
k četbě a lásce ke knihám. Až to
situace dovolí, mohou maminky
spojit svou procházku s dětmi s ná-
vštěvou knihovny a vzít s sebou i ty

nejmenší v kočárku. Může to být
zajímavý cíl a příjemné zpestření
rodinného programu.

Multimediální knihovna na Slo-
venské ul. je otevřena, v době proti-
epidemických opatření půjčuje
bezkontaktně na základě předběž-
né objednávky (mailem Svibice@
knihovnatessin.cz, tel.: 558741548,
oddělení pro děti 558 712935).
Objednané knihy budou pro vás
připraveny. Výbornou pomůckou
k vyhledávání knih je online katalo-
g Městské knihovny Český Těšín
[http://katalog.knihovnatessin.cz/
generalres?fn=*searchform](http://katalog.knihovnatessin.cz/generalres?fn=*searchform).

Knihovnu můžete telefonicky
i osobně kontaktovat ve dnech
pondělí, úterý, čtvrtek a pátek
v omezené době od 8-12 a 13-16
hodin.

Neváhejte využít této nabídky, kte-
rá vám pomůže zpestřit nelehké
dny v současné pandemické situaci.

Jana Galášová,
ředitelka MĚK Český Těšín
Foto: Archiv MĚK Český Těšín

Sto let vzniku města v Kvízu 100

K 100. výročí vzniku města uspořádala Městská
knihovna soutěž Kvíz 100, která probíhala bě-
hem celého roku 2020. Každý měsíc byl v Těšíns-
kých listech vytištěn zajímavý článek ze stole-
té historie Českého Těšína, vždy na určité téma.
Čtenáři se mohli postupně dočíst o výstavbě
radnice, stavebním rozvoji města, vzniku ne-
mocnice, bohaté kulturní a spolkové činnosti,
náboženství a církevních stavbách, sportu, di-
vadle, průmyslu a obchodu a dalších tématech.
Součástí textů byly otázky, jejichž zodpovězení
bylo na vás, čtenáři. Ze správných odpovědí
byli každý měsíc vylosováni tři výherci. Věříme,
že jim zasloužená odměna udělala radost, ať
už si vybrali roční zápisné do knihovny, kupon
na občerstvení do Avionu nebo volnou vstu-
penku na vybraný pořad v Avionu.

Děkujeme za přízeň všem zájemcům, kteří
se do soutěže aktivně zapojili a nenechali se
odradit, přestože jsme museli její průběh or-
ganizačně přizpůsobovat momentální situaci
s Covid-19.

Poděkování patří také kolegyním, které se
celý rok podílely na realizaci soutěže, Gab-
riele Budínské, Barbaře Szpyrcové a Renátě
Nevelošové. Pro poučení i pobavení si může-
te všechny soutěžní články i nadále přečíst
na tomto webu [https://www.knihovnatessin.
cz/akce/kviz-ke-100-vyroci-ceskeho-tesina](https://www.knihovnatessin.cz/akce/kviz-ke-100-vyroci-ceskeho-tesina),
kde najdete také správné odpovědi i jména
výherců. Těšíme se na setkání při dalších pří-
ležitostech.

Mgr. Dana Zipserová,
Čítárna a kavárna Avion

13

SOBOTA V AMOSU

13. 3. 2021, 9:00–12:00, SVČ Amos

Jaro přichází!

KRAJKOVÁ KRASLICE

Krajkové zdobení velikonočních kraslic, tzv. technikou madeira (vyvrtávaný vzor), zkrášlený voskovým malováním. Přineste si pár vyfouknutých skořápek od vajec.

Cena: 80 Kč

Informace a přihlášení: Šárka Godulová, tel: 774 730 038

DRÁTKOVÁNÍ

Drátkovací workshop, kde se naučíte základy práce s černým drátem a zkusíte si vytvořit vajíčko, srdíčko či kytičku. Workshopem vás povede zkušený kovář.

Cena: 150 Kč

Informace a přihlášení: Michaela Gańczarczyková, tel: 703 895 546

MÝDLOVÝ WORKSHOP

Přijďte si vyrobit dárek pro sebe či své blízké! Budete mít možnost zvolit si barvu a vůni za použití bylinek a esenciálních olejů. Workshop je vhodný i pro úplné začátečníky.

Cena: 150 Kč

Informace a přihlášení: Michaela Gańczarczyková, tel: 703 895 546

Na všechny aktivity v rámci akce Sobota v Amosu se hlase na kontakty uvedené u akce do 10. 3. 2021, počet osob limitovaný dle platných vládních nařízení.

Vstup a platba na místě 15 min. před začátkem akce.

VELIKONOČNÍ INSPIRACE

1.–31. 3. 2021

SVČ Amos připravilo pro děti v mateřských a základních školách a školních družinách aktivity s velikonoční tematikou – zdobení vajíček, vařeček či perníčků, pečení velikonočních dobrot.

**aktuální
výstava**

ZRALÁ ŽENA / KOBIETA DOJRZAŁA

22. 2. – 26. 3., Galerie CFTS SVČ Amos

Výstava v rámci česko-polského projektu **JÁ, TADY A TEĎ / JA, TU I TERAŻ**, který realizují spolek Člověk na hranici z Českého Těšína a nadace Fundacja Lokalsi a Fundacja Zielone Pojęcie z Cieszyna.

Formát konání akcí se odvíjí dle aktuálních vládních epidemiologických opatření.

////////// připravujeme //////////

1. 4. Zelený čtvrtek // 1. 4. HLEDÁNÍ BARVY – výstava obrazů Dagmar Kapustkové //
7.–16. 4. Malý atlet // 19.–23. 4. Den země // 24. 4 Pálení čarodějnic

**TĚŠÍNSKÉ
DIVADLO**

ČESKÁ SCÉNA

© +420 734 263 918 / obchod@tdivadlo.cz

SCENA POLSKA

© +420 604 616 330 / scenapolska@tdivadlo.cz

BAJKA

© +420 725 781 299 / bajka@tdivadlo.cz

CHYBÍTE NÁM! / TĚŠKNIMY ZA WAMI! PŘIPRAVILI JSME / ZAPROPONUJEMY

VÁNOČNÍ KOLEDA Charles Dickens

Hamižný obchodník Ebenezer miluje jen jedno – peníze! Po celý rok je jen hromadí a škudlí. A na blížící se Vánoce se připravuje se svým obvyklým znechucením a skrblickým opovržením. Laskavý a vstřícný nedokáže být ani jeden den v roce. Na Štědrý den se mu zjeví tři duchové Vánoc minulých, současných a budoucích, kteří ho vezmou na fantastickou pouť a ukážou mu nejen překvapivé podoby tohoto svátku, ale i pravdu, kterou doposud nechtěl slyšet. Připomenou mu jeho dětství, zavedou ho do chudé rodiny jeho písaře a předvedou mu, jaké štěstí prožívá o svátcích jeho nemajetný synovec se svou rodinou a přáteli. Poslední duch odhalí obchodníkovi děsivou budoucnost... A je jen a jen na něm, aby se rozhodl, zda svůj život změní.

Režie: Bogdan Kokotek

On-line stream zdarma 18/12/2020

PRYWATNA KLINIKA John Chapman, Dave Freeman

Wyrazistość postaci i komedia omyłek – to największe walory farsy Johna Chapmana i Dave'a Freemana. Pewnego pięknego dnia w eleganckim mieszkaniu pewnej atrakcyjnej kobiety dochodzi do niecodziennego spotkania, w którym uczestniczą jej kochankowie, ich żony oraz najlepsza przyjaciółka, a także... były mąż. Coraz bardziej nieprawdopodobne sploty dowcipnych sytuacji, kolejne nieporozumienia i próby ich wyjaśnienia wywołują salwy śmiechu wśród publiczności. Humor rozwija się od pierwszej do ostatniej sceny, a całość trzyma w napięciu aż do zaskakującego finału.

Przezabawna farsa, w której nie brakuje szalonych zbiegów okoliczności, pomyłonych tożsamości i karykaturalnych sytuacji.

Reżyseria: Karol Suszka

LÁSKA, SEX A FINANČÁK William van Zandt, Jane Milmore

Leslie a John jsou nejlepší kamarádi a mají toho hodně společného. Ale přebírat nejlepšímu kamarádovi slečnu může být trochu problém. Ovšem ještě větší problém je, když se ohlásí kontrola z finančního úřadu a ukáže se, že John chtěl ušetřit na daních a léta uváděl Leslieho v daňovém přiznání jako svou manželku. A proč ne, vždyť Leslie je jméno jak pro muže, tak pro ženu. Aby se na podvod nepřišlo, napadne Johna spásná myšlenka. Jediné řešení je převléknout Leslieho do ženských šatů. Ale ouha, v bytě se kromě kontroly objevují i další návštěvníci. Těšte se na brilantní komedii plnou nedorozumění, humorných záměn i dramatických zvratů se zábavnou pointou.

Režie: Peter Gábor

DOM OTWARTY Michał Bałucki

Bałucki, poeta i powieściopisarz, przede wszystkim jednak autor komedii, obok Fredry i Zapolskiej najpopularniejszy w polskiej literaturze. Jego twórczość budziła wiele kontrowersji. Za życia doczekał się pełnej sławy i zarazem gorzkiego upokorzenia.

Komedia „Dom otwarty” (premiera w Krakowie w roku 1883) to epizod z życia pocziwej, choć nie pozbawionej śmieszności rodziny mieszczańskiej. Państwo Żelscy, mieszczenie, na skutek snobistycznych zachcianek zaczynają naśladować styl życia bogaczy. Pewnego dnia postanawiają wydać bal, który okazuje się początkiem wielu komplikacji towarzyskich i rodzinnych.

Dla Bałuckiego to okazja do zaprezentowania różnych typów ludzkich, wyśmiania prowincjonalnych ambicji, zakłamania obyczajowego, przywar właściwych nie tylko małomieszczańskiemu środowisku XIX-wiecznego Krakowa.

Reżyseria: Adam Sroka

On-line stream za darmo 30/1/2021

POZOR!

Chystáme výstavu věnovanou 60. výročí otevření budovy Těšínského divadla (1961). Pomozte nám! Pokud máte archivní snímky, na kterých je divadlo, jeho výstavba či místo, kde bylo postaveno, vidět, budeme rádi, pokud nám obrázky poskytnete. Oceníme také snímky z interiéru! Pokud takovými poklady disponujete, kontaktujte nás! Iva Lupková, 558 746 022 nebo tisk@tdivadlo.cz.

UWAGA!

Przygotowujemy wystawę poświęconą 60. rocznicy otwarcia budynku Teatru Cieszyńskiego (1961). Prosimy o pomoc! Jeżeli macie Państwo zdjęcia archiwalne teatru, zdjęcia z czasu budowania teatru lub miejsca, gdzie został on zbudowany, będziemy wdzięczni za przekazanie nam ich. Zdjęcia wnętrza teatru również będą mile widziane. Jeśli posiadacie takie skarby, prosimy o kontakt! Iva Lupková, + 420 558 746 022 lub tisk@tdivadlo.cz.

Staň se fanouškem Těšínského divadla - Česká scéna
a sleduj novinky a zajímavosti

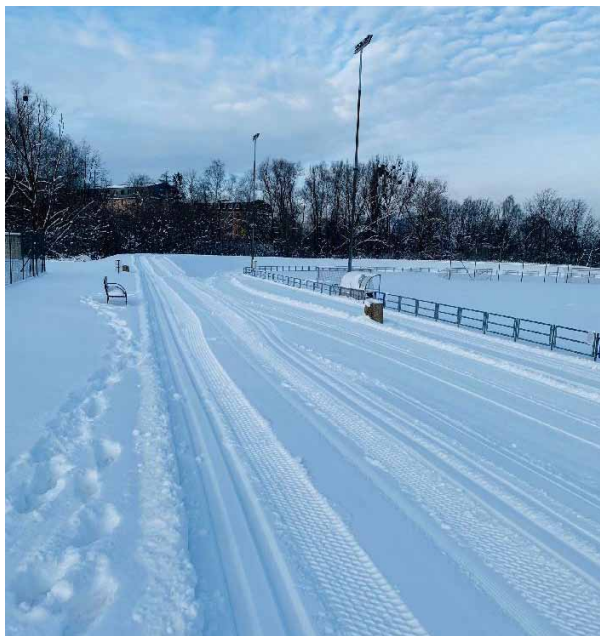

Polub nas Těšínského divadla - Scena Polska
i obserwuj nowości i ciekawostki

Běžecká stopa na Frýdecké

V době koronavirových opatření a omezeného pohybu osob jsou možnosti sportování značně omezeny, a proto dnes sportovní areály v důsledku pandemie zejí prázdnotou. Vnitřní sportoviště jsou uzavřena a sportovat je v současné době možné pouze individuálně a venku.

V průběhu ledna nastaly příznivé sněhové podmínky, avšak lanovky a lyžařské vleky nejsou v České republice v provozu. Paní starostka nás oslovila s návrhem nabídnout lidem možnost si zalyžovat – na běžkách. Co se týče sněhové nadílky i stávající situace, byl na běžky naprosto ideální čas. Aby byla trasa „pod dohledem“, zajistila Správa účelových zařízení v rekordně krátké době (3 hod.) 2 běžecké stopy ve sportovním areálu Frýdecká. Pro příznivce běžeckého lyžování byla na inline dráze k dispozici trasa o celkové délce téměř 1 500 metrů. Již od rozednění se v are-

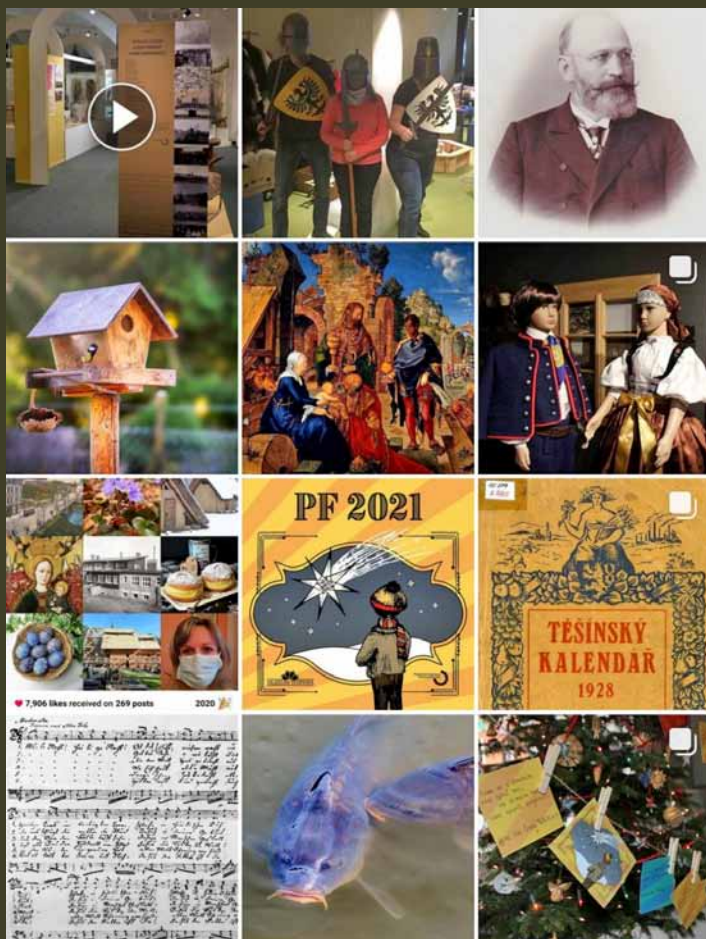
álu denne prohánělo několik běžkařů, a to až do doby, než sportovce ze stopy vyhnala tma. Jelikož není běžecká stopa osvětlená, návštěvníci se snažili sportoviště využít až do poslední chvilky a ti, kteří dorazili s čelovkami, mohli sportovat o něco déle.

V průběhu zimních měsíců je pravidelně odklizen sníh z tartanové dráhy pro běžecké a také z fotbalového hřiště. V areálu je během sportování možné využít veřejné toalety, ostatní vnitřní prostory jsou však pro veřejnost uzavřeny.

Při dobrých klimatických podmínkách a dostatečné sněhové nadílce bychom chtěli v budoucnu běžeckou stopu ve sportovním areálu opět realizovat a poskytnout občanům po celý rok co nejširší nabídku sportovního vyžití.

Ing. Alena Nogolová, SÚZ Český Těšín

Foto: Archiv město Český Těšín

HISTORICKÁ BUDOVA MUZEA TĚŠÍNSKA

Hlavní třída 115/15, 737 01 Český Těšín, +420 558 711 866
ceskytesin@muzeumct.cz | www.muzeumct.cz

Jsme na Facebooku, Instagramu i Youtube.
Přinášíme informace (nejen) z Těšínska z minulosti
i současnosti, informujeme o dění
v muzeu a našich aktivitách.

@muzeumtesinska

Remont Polskiego Gimnazjum

Czeski Cieszyń to město, které poszczycit se může duhou licbou škół nie tylko podstawowych, ale i średnich. Pięknie zostały już odnowione budynki Gimnazjum J. Bożka, Akademii Handlowej czy Średniej Szkoły Albrechta, kolej teraz na Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego.

Nowy budynek Polskiego Gimnazjum, wówczas Gimnazjum z Polskim Językiem Nauczania, został oddany do użyciu w 1994 roku. Wkrótce okazało się, że kondycja okazałego gmachu nie jest najlepsza, zaczyna przeciekać dach, pękają mury sali gimnastycznej, a wewnątrz niektórych pomieszczeń pojawiają się pęknięcia. Coś było nie tak. Potrzeba nieustających napraw budynku doprowadziła do tego, że Okręg Morawsko-Śląski, który jest właścicielem gmachu, podjął decyzję o rozpoczęciu remontu kapitalnego szkoły. Przygotowania trwały kilka lat i wreszcie w lutym 2020 roku firma budowlana Beskydská stavební a.s. začala práce remontowe. Pracovníků firmy czekały příkre niespodzianky. Okazało się, že budynek gimnazjum nie był zbudowany tak, jak przewidywał ówczesny projekt i tylko cudem za ten krótký okres eksploataci nie zawalil się jak domek z kart. Beskydská stavební a.s. dušan autor projektu rekonstrukci Ing. arch. Březan Rosypal z atelieru Duplex s.r.o. museli rychle reagovat na zaistniałą sytuaci

i na bieżąco rozwiązywać problemy techniczne. Paradoxałnie sytuacja pandemiczna pomogła budowlancóm, ponieważ od marca 2020, z małymi przerwami, uczniowie uczą się zdalnie.

W tej chwili kończy się 2 etap przebudowy, podczas którego wzmocniono statykę budynku, naprawiono dach nad salą gimnastyczną i dach nad głównym budynkiem, wymieniono okna i ocieplono ściany. Szkoła otrzymała też nową elewację, a przy okazji wejście główne zmieniło się na bardziej reprezentacyjne.

To jednak tylko początek. W następnych etapach budowlancy przenosą się do wnętrza budynku, żeby odnowić instalacje elektryczne, system ogrzewania, sanitariaty, oświetlenie, wykładziny podłogowe, drzwi. Modernizaci doczekają się klasopracownie fizyki i chemii, sala gimnastyczna, siłownia, a gabinety i niektóre klasy zostaną wyposażone w nowe meble.

Wydawałoby się, že nic nie stoi na przeszkodzie, żeby budynek Polskiego Gimnazjum był chloubą mieszkanców miasta. Jednak škoda, že w społeczeństwie są ludzie, którzy nie czują poszanowania dla pracy innych. Nieprzyjemny incident miał miejsce w grudniu 2020 roku, kiedy to nowa elewacja szkoły została pomalowana nieprzystojnymi rysunkami, a co gorsza, do okien szkoły ktoś kilkakrotnie strzelał, niszcząc szyby. Sprawą zajmuje się w tej chwili policja i mam nadzieję, že wkrótce uda się złapać sprawców.

Polskie Gimnazjum już teraz wygląda bardzo ładnie, a za rok czy dwa również jego wnętrze będzie cieszyło oko. Czy sąsiadujący budynek polskiej szkoły podstawowej doczeka się tego samego?

*Maria Jarnot, Polskie Gimnazjum
im. Juliusza Słowackiego Český Těšín
Foto: Archiv Polskie Gimnazjum
im. Juliusza Słowackiego Český Těšín*

Vzpomínka na Mgr. Jiřího Petrovského

Poslední den minulého roku byl zároveň posledním dnem jeho života. Zemřel ve věku 77 let a vyvolal tak smutek v srdcích všech absolventů, kteří se tu nenadlou zprávu dozvěděli. Osobně na něj vzpomínám jako na přátelského kolegu a férového, vždy spolehlivého kamaráda. Na našem gymnáziu učil 41 let (1966–2007) matematiku a fyziku a právě díky němu získali mnozí naši absolventi k těmto věskům obávaným předmětům pozitivní vztah. Vynikal neskutečnou pamětí, v hlavě nosil snad celou encyklopedii jmen kolegů a studentů, které kdy učil. Byl vášnivý turista a svou celoživotní lásku k horám uplatňoval pravidelně a velmi rád jako báječný parták na školních výletech, kdy studenty protahoval (za jakéhokoli počasí a skřipění zubů mnohých z nich) stezkami nejrůznějších horských masívů naší vlasti (české a dříve i slovenské). Troufám si říct, že bez něj by mnohé z těch horských krás řada našich absolventů vůbec nepoznala. S horami se rozloučil (aniž to tužil) v říjnu loňského roku výšlapem na svou oblíbenou Filipku. Jako správný učitel se zapojoval i do osvětové činnosti mimo školu. Byl dlouholetým čelním představitelem Matice slezské, v jejímž rámci každoročně spoluorganizoval Slezské dny v Dolní Lomné, spojené též s turistickým pochodem Mánesovou stezkou. Miloval lidový zpěv (těch písní, co znal) i vážnou hudbu, působil dlouhá léta v pěveckém souboru Slezan Český Těšín a v Pěveckém sdružení moravských učitelů. Jako znalec dobrého vína a přítel všeho, co činí život radostným a veselým, býval vítaným společníkem na různých setkáních a nesmírně se těšil na letošní oslavy 100. výročí založení našeho gymnázia. Těch se však už nedočkal... Jeho rozverný úsměv a vždy trochu klukovský pohled očí za tlustými skly brýlí zůstanou bohužel už jen trvalou vzpomínkou v myslích těch, kdo jsme ho měli rádi.

Alena Hasáková, Gymnázium Josefa Božka

TĚŠÍNSKÉ LISTY

Periodický tisk územního samosprávného celku | Vydává: město Český Těšín, nám. ČSA 1/1, 737 01 Český Těšín, IČO: 00297437

Šéfredaktorka: Marcela Hladká | Redakční rada: Mgr. Gabriela Hřebačková, Ing. Vít Slováček, Bc. Tomáš Pavelek | Evidenční číslo: MK ČR E 17299

Příspěvky, inzerce, e-mail: czernekova@tesin.cz | Sazba: Jan GAVENDA | Tisk: ZEMAN ART s.r.o.

Redakce si vyhrazuje právo na úpravu či případné krácení příspěvků. Vydavatel si vyhrazuje právo publikované materiály zveřejnit též na internetu.

Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Reklamace roznosu Těšínských listů do schránky: 553 035 432.

Těšínské listy jsou dostupné také ve formátu PDF na stránkách www.tesin.cz

„Dějiny – sbírka událostí, k nimž by nemuselo dojít.“ Stanisław Jerzy Lec, polský spisovatel 1909-1966.

Český Těšín - stalo se před 88 lety – 3. část

Dominantou Českého Těšína byly a vlastně i nadále jsou kostelní budovy. V roce 1920 se sice jednalo pouze o dva katolické kostely, a to v gotickém slohu postavený kostel Srdce Ježíšova v Masarykových sadech patřící řádu jezuitskému a dřevěný kostelík vedle vojenských kasáren tamtéž.

1949 Římsko-katolický kostel v Masarykových sadech. Zdroj: fotohistorie.cz

Stavba jezuitského kostela byla započata již v roce 1892, ale základní kámen zde byl položen a vysvěcen až 11. června 1893. Během I. světové války byly jeho zvony zrekvírovány a tři nové zvony pak kostel dostal v roce 1923. Kázání zde probíhalo převážně v jazyce německém a polském. Teprve dne 4. října 1920 se zde na počest zahájení vyučování na první české obecné škole v Českém Těšíně sloužila mše v českém jazyce. Později se o nedělích konaly svaté mše v češtině už pravidelně. Od farního úřadu těšínského byly z důvodu rozdělení města odděleny Svibice, Mosty u Českého Těšína a osady Zpupná Lhota včetně Podobory příslušné k Chotěbuzi. A tak pro potřeby katolického obyvatelstva v Českém Těšíně počíná

1939 Kaplička na Hřbitovní ulici. Zdroj: Fotopolska

1917 Dřevěný katolický kostel v Masarykových sadech během první světové války sloužil jako vojenský lazaret. Zdroj: fotohistorie.cz

je dnem 20. října 1920 plnil své poslání právě jezuitský řád, který zde založil první farní matřiku. V obvodě Českého Těšína stojí dvě katolické kaple pojmenované po jejich zakladatelích, a to Grabekova kaple v Masarykových sadech a kaple Pinkasova pod Červeným dvorem na Hřbitovní ulici.

Po rozdělení Těšína byly ponechány všechny těšínské hřbitovy na pravém břehu Olzy v Cieszyńie a zemřelí obyvatelé Českého Těšína museli být pochováni v prvních letech nového města buď na hřbitovech v Cieszyńie, nebo v sousedních obcích Svibici a Mostech u Českého Těšína. Samotné konání pohřbů na polské straně způsobovalo problémy s polskými pohraničními úřady. Tento neblahý stav trval až do 22. říj-

na 1925, kdy byl otevřen komunální hřbitov města Českého Těšína, zřízen v severozápadní části městského území na pozemcích patřící dříve ke státnímu dvoru Mosty a zakoupeným městem od československého státu ve výměře 22 965 metrů čtverečních za částku 114 825 Kč. Náklady spojené s úpravou hřbitova, se stavbou obřadní síně a jejím zařízením včetně bytu hřbitovního zahradníka a hrobníka, zřízením cesty ke hřbitovu a zahradnictví, činil přes jeden milion tehdejších korun.

Židovské obyvatelstvo města usilovalo od počátku řešení hřbitovní otázky o to, aby se mu dostalo náhrady za židovské hřbitovy na polské straně. Město jeho požadavku vyhovělo a pronajalo mu z jihovýchodní části nabytého

Židovský hřbitov Český Těšín 1969. Zdroj: fotohistorie.cz

hřbitovního pozemku plochu 3800 metrů čtverečních na dobu 99 let za 1000 Kč. Na této části pozemku zřídili si v roce 1926 českotěšínská Izraelité nový židovský hřbitov s ceremoniální síní nákladem 94 762 Kč.

Také se stavbou školních budov na území dnešního města Českého Těšína se započalo již v posledních dvou desetiletích 19. století následkem neustálého přibývání obyvatelstva na bývalých předměstích Těšína a také toho, že již tehdy docházely do německých obecních a měšťanských škol v Těšíně děti z blízkých osad.

Nejstarší školní budova byla postavena na Kamenci v roce 1882 s číslem popisným 10 v Hesnerově ulici (Sokola Tůmy), jako Německá veřejně městská obchodní škola. Byla to původně jednopatrová stavba, která měla pouze čtyři učebny a šest kanceláří. V roce 1929 se stavba rozšířila na dvoupatrovou budovu, která tím získala další tři učebny, ředitelnu a archiv pro knihovnu. Směrem do dvora vznikla ještě jedna přízemní a soukromá budova pro umístění německé školky, kde už bylo dokonce instalováno ústřední topení.

Pro stálý nárůst školní mládeže na levém břehu Olzy byla v roce 1892 postavena na stejném místě druhá školní budova v Masarykových sadech s číslem popisným 19. Byla určena pro umístění německé chlapecké a dívčí obecné školy. Budova disponovala velkým počtem tříd a kabinetů. V suterénu se nacházely byty školníka a topiče.

Bezprostředně po rozdělení města, ještě v roce 1920, byla zřízena v Českém Těšíně česká obecná škola a o tři roky později také česká škola měšťanská, nesoucí název Masarykovy školy. K ubytování žáků posloužila zotavovna sester řádu sv. Karla Boromejského na Frýdecké třídě č. 16, která byla následně v roce 1922 převzata do státní správy se závazkem, že hospodářské vedení města zajistí pro obě školy patřičné školní prostory. Tím se vlastně Masarykovy školy staly školami státními.

Město pak přikročilo ke stavbě nové budovy pro tyto školy již 1. července 1923 položením základního kamene. Roku 1924 byla postavena velká dvojtá dvoupatrová budova Školy Ma-

1923-1924 výstavba Masarykových škol. Zdroj: Fotopolska

sarykovy na rohu Mechové ulice (Komenského ulice) a Černé cesty (Tyršova ulice) s průčelím do Mechové ulice a s přílehlou tělocvičnou na Frýdecké třídě č. 16 (Frýdecká ulice). V suterénu budovy se ještě nacházely dvě jídelny, dvě školní kuchyně - každá s vlastní spíží, filtrační komora, umývárna, 4 kabinety, byt školníka a dvě dílenské učebny. Samozřejmě nemohly chybět ani záchody s kotelnou ústředního topení. Dále kronika uvádí výčet učeben, poslucháren, kabinetů, ale i místnost pro školního lékaře. Náklady na stavbu se vyšplhaly na 5 720 000 Kč. Tělocvična přiléhající k Masarykovým školám měla a má vstupní síň s před síní, sál, jeviště, šatnu, skladiště na nářadí, šatnu pro obecníto, umývárnu se sprchami a toaletami. Ke školám tehdy patřily dva byty pro ředitele školy měšťanské a řídícího školy obecné.

Zástupci německého obyvatelstva našeho města poukazovali na nedostatečnost německých škol a domohli se u správní komise, aby byla postavena nová škola i pro ně. Jejich přání bylo vyhověno a současně s výstavbou Masarykových škol bylo přikročeno k výstavbě měšťanských škol německých. Pro německou chlapeckou

1950 základní škola v Masarykových sadech. Zdroj: M. Kolář

1930 škola na Sokola Tůmy

měšťanskou školu se postavila třípatrová budova na rohu Hesnerovy ulice (Sokola Tůmy) a Masarykových sadů č. 12 s vchodem z Hesnerovy ulice. A pro německou dívčí měšťanskou školu třípatrová budova v Masarykových sadech č. 21 k přílehlé budově chlapecké měšťanky. Spolu byla postavena pro německé školy tělocvična v Schillerově ulici (Vrchlického) č. 11. Výstavba škol začala 16. srpna 1923 a slavnostní otevření včetně vysvěcení škol proběhlo 31. srpna 1924. Stavební náklady činily 3 900 000 Kč.

Pamětní knihy, ze kterých převážně čerpám a přepisovávám do literární podoby je nutno brát, jako informace, které se nemusí opírat o historická fakta. Povětšinou jsou zapsány s určitým časovým odstupem a pisatel sám je přirozeně ovlivněn dobou a svým pohledem na dění, které popisuje.

Milan Čierny, předseda Letopisecké komise
Foto: Archiv Milana Čiřného

Co teč dziecka nie wymyřlom

abo wielkanocne przekwapko

Mařka miała ze swoimi synkami - bliźniokami „Dopust Boży”. To, co oni poradzili wymyřleć, by nie wymyřłoł żodyn filozof. Wszyndzi teč ich było pełno a na wiosne, jak sie spuřcili z łańcucha rady im nie było! Płoszyli kuropatwy, lynkali zajonce, zagłondali do kaędej dziury. Wszycki krzipopy a kałuże były jejich. Cioprali sie w kaędej, strzikali na wszycki strony, tuř nie dej Boże mieć kole nich ceste. Jejich teč były wszycki krzoki a chrosty. Tuř jak sie potym wieczór postavili Mařce przed oczy nie wiedziata, esi to som jeji dziecka. Sfurtani ař za uszami, zeszkrobani, podrzici ař krew ciekła, ale szczynřliwi. Mařka nimiała serca ich wyptacić, bo w duchu była rada, ř z nich bydom kiejsi chłopi jak sie patrzy, a ni jakisi baby. Styrzczyła ich do wasztroka, a esi było ciepło tak pod pompe, namydliła, wydrziła kartaczem, potym nakormiła a ciepła pod pierzine. Z tym nimiała starořci, bo byli tak dobici, ř w tyn momynt spali. Roz ale posek był w robocie. Tydziñ przed řwiyntami Mařka tak wypróřzyła synkom galaty, ř aji u somsiada było řlyszeć jak wrzeszczeli. Tuř cōř tak straszego wywyidli? Isto teč sie wom kiejsi stało, ř se myřlicie, ř szpatnie widzicie. To sie prawie stało Mařce przed Wielkanocom.

Ona, przed tymi řwiyntami zbiryata wajca, aby potym były ganc řwiyře. Nikiere chciała sprzeđać, nikiere se niechać na řwiynta, a nikiere podkłodała pod kure, bo kwuczła. To poznocie podle tego, ř kura przestowo normalnie gdo-kać, ale szkyto, jako by miała czkawke. Takij kurze sie prawi kwoka. Można, ř nikierzi dzisio nie wiedzom, ř jak kura zaczyno kwuczeć, tak chce wysiadować wajca, z kierzich sie potym wyklujom małe, żotte piskloczki.

Tydziñ przed řwiyntami przyjyřdřata starczka ze Stonawy a wieczorami wszycki malowali wajca. Tata, jako ř miał nejlpeřszy dmuch, tak ty wajca nejpřród wyfukoł. Takim wyfukanym, pomalowanym wajcom sie prawi pisanki. Gotowe sie ukladało do koszyczka a przekłodało słomom, aby sie nie odrřiły, abo nie praskły. We Wielkim Tydniu stroiło sie nimi goiczek, kiey sie stawiało na placu. Tak to dycki było, bo to była tradycja. Při kaędej chałupie stoł taki goiczek, a kaędy chciół go mieć nejpieknieřszy. Jyny ře...?! Przed Palmowom, jak Mařka ze starczkom chciały pisanki z koszyczka wyciongnąć, mało nie omdlały. To co uwidziaty nimogła być

prowađa!!! Wszycki wajca, do jednego, były tam biote!?! **WSZYCKI!** Ani jedno barewne! Ku tymu z kosza zaczęło smerdzieć. Dyby kwoka nie zlařła ze swojigo gniazda, tak by řodnymu nie kapto, co sie stało. Mařce to było dziwne, bo sie szczerze nigdy nie trefiło, aby kwoka zlařła przed czasym z gniazda a kurczoków nie wysiedziata. Sřła sie tam podziwać, a naroz wszycko ji było jasne.

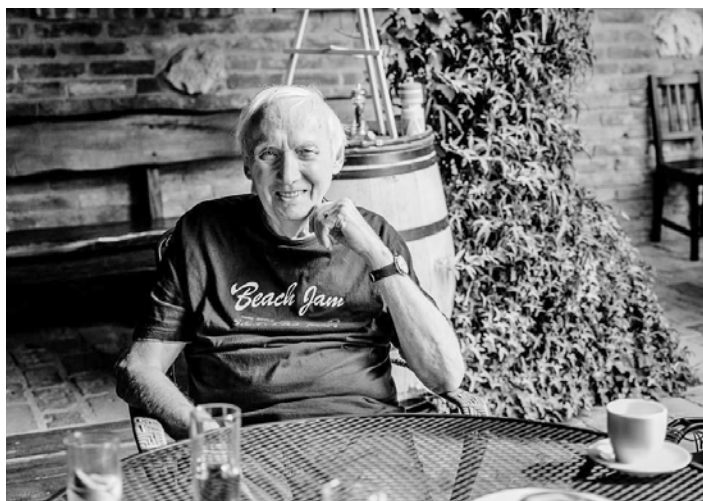
Przedstowcie se, ř ty dwa urwisze, ty dwie nieobadane łaty, wyciongly kwoce z gniazda wszycki wajca a podstycrzyły pisanki. Jasne, ř kura wszycki rozpuczyła, gniazdo było pełne barewnych szup, kiey ji oblepiły cały zadek. Tuř Mařce sie przed oczami zrobiło czarno, a wziyna jom tak „řzewsko” ř se nimogła doczkać, kiey tym swoim huncwotom spiere zadki. Nie dořć, ř ostuda była na całom dziedzine, bo goiczka nimiała czym ustroić, tak miast kurczoków miała dwacet zasmerdzianych wajeć. Tuř jak potym oba bliźnioki leřaly ze spuszczoneymi galatami na otomanie, Mařka wywijata poskym wiela wlařło.

Jyny wieczór, jak oba ubećczani a usmarkani sie tacie spowiadali, skruszyni wystynkali, ř se myřleli, ř z pisanek sie wyklujom „Pisankowe barewne piskloki” a ř wszycki bydom mieć na řwiynta radořć. Tak z tym, wycie, řodyn nie rachowół. Mařce sie z litořci zebralo na becz. Tata sie zaczęł řmioć, a starczka kryciła głowom a prawiła: Parcie, parcie, co uř teč to dziecka nie wymyřlom! Tak uř to z dzieckami na řwiecie bywo. Tak to je, dycki bydzie, a od jak řywa bywało. Z tym sie nie do robić nic. Sřanda mucy być!

Wasz Karo

Kým byl Zbyszek Brzuska...

Člověk, který byl nejen výborným hudebníkem, ale také člověk s mimořádnou schopností vychovávat a vést mladé, talentované hudebníky a podílet se tak na jejich dalřím vývoji. Ve druhé polovině padesátých let začlenil několik hudebníků do výborně se rozvíjejícího **Jazz Q Český Těřín**, po odchodu pilířů této skupiny **Schulhausera** a **Suchánka** na vojenskou základní službu, do své kapely. Po vzoru **Modern Jazz Q** a také skupin **Karla Velebného** v Praze, řídil malé **jazz combo** nejen jako klavírista, ale také jako hráč na vibrafon. Rozřiřoval svůj orchestr o další hudebníky z Třince a stal se tak pokračovatelem tradice velkých orchestrů v našem regionu. Po těřinské skupině „**Mravenec**”, a rozpadu **Big Bandu Kamennického** z Třince, se stal **Brzuskův Big Band** velmi oblíbeným a řádaným souborem

vřech plesů. Kapela **Zbyszka Brzusk** nechyběla na **Festiwalu Piosenki Polskiej** v Třinci, tam uř se skvělou zpěvačkou **Kristinou Farnik**, která nahradila Marii Alexandrovou, a také se svým sep-

tetem na celostátním **festiválu mládeře v Bratislavě**. V roce 1968-69 se Zbyszek rozhodl pro dráhu profesionála. Jeho kapelu převzal jeden ze zakládajících členů a výborný hráč na kornet **Zbyszek**

Farnik, který v úspěřné činnosti Brzuskovy kapely, později pod názvem **Steel Quintet** pokračoval. **Brzuska** se na své profi dráze stal se svou skupinou velmi populární v klubech Havířova, později pak jako sólo pianista v **Norsku v angařmá Pragokonzertu**. Několik let hrál také v lázeňských městech v Německu, naposledy v **Bad Rappenau**. V roce 2001 byl záčným hostem těřinského, jazzového festivalu - **Těřinský Jazzový podzim**, společně s předními hudebníky z Ostravy.

Zbyszek Brzuska se řadí mezi řpičkové klavíristy z těřinské liřně, kteří se zaslouřili o dobrou pověř našeho města v hudebním řvětě. Na sklonku minulého roku nás **Zbigniew Brzuska**, jedna z předních postav těřinské hudební scény, opustil.

Jiři řindler

Foto: Archiv Jiřiho řindlera

SBD Těšíňan čekají letos volby do orgánů družstva

Rok 2021 je volebním rokem i pro SVJ (společenství vlastníků bytových jednotek), ve kterých je statutárním orgánem družstvo. Současná situace je bohužel natolik nepřehledná a nepředvídatelná, že s veškerou zodpovědností představenstvo došlo k závěru, že se volby nebudou organizovat klasickou cestou, na kterou jsou družstevníci zvyklí, tzn. osobní účasti na volebním shromáždění delegátů (SD) družstva.

Bohužel se situace s koronavirovou pandemií ani v novém roce 2021 neuklidnila, nadále platí řada mimořádných opatření a omezení, není ani vyhlídka, že by se situace natolik zlepšila, že by již neexistovaly žádné překážky pro konání členských schůzí, organizování voleb či samotného SD. Z dlouhodobějšího pohledu, tedy v horizontu března až května 2021, kdy by za standardní situace představenstvo organizovalo volby do jednotlivých orgánů družstva v souladu se Stanovami SBD Těšíňan a Volebním řádem SBD Těšíňan, je zcela nemožné předvídat, jak se situace bude v uvedeném časovém úseku vyvíjet. Řadu kroků musíme však realizovat už v krátké době. Po zvážení všech okolností bylo rozhodnuto, aby představenstvo přistoupilo k možnosti, která je mimořádně i družstvům dána zákonem č. 191/2020 Sb. v platném znění (LEX COVID) – tedy rozhodovat o záležitostech (vč. volby orgánů) per rollam (tedy korespondenčně). V té souvislosti byly přijaty úkoly, aby bylo možno v 1. fázi provést volby na úrovni samospráv. V březnu pak představenstvo rozhodne o tom, že SD plánované na 5/2021 se uskuteční korespondenčně a současně schválí za jakých podmínek a jakým způsobem. Přes ztížené podmínky a překážky

představenstvo k zajištění voleb přistupuje zodpovědně v rámci možností mu daných platnými zákony v režimu mimořádných opatření, každopádně s vědomím, že volby musí proběhnout, aby byl zajištěn plynulý chod SBD Těšíňan v dalším pětiletém období.

Nezvolení především statutárního orgánu (tj. představenstva) by znamenalo určité ochromení chodu družstva, nebyly by uzavírány žádné smlouvy, došlo by k útlumu prací na družstevních domech, nebylo by rozhodováno o bytových otázkách...

Každopádně úspěšnost celého procesu závisí na bezproblémové a funkční spolupráci zejména se stávajícími členy výborů samospráv, na které v té souvislosti budou kladeny o něco větší požadavky než za běžných okolností. Obdobně to bude platit následně i pro delegáty.

Současnému představenstvu a kontrolní komisi končí funkční období 24. května 2021, poté budou v činnostech, které patří k výkonu těchto

funkcí, pokračovat nově zvolené orgány. Především statutární orgán (tedy představenstvo) bude mít před sebou stěžejní úkol: přepracovat a vytvořit nové stanovy družstva a předložit je shromáždění delegátů ke schválení nejpozději na podzim letošního roku tak, aby byl dodržen termín pro přizpůsobení stanov novým zákonem podmínkám do konce roku 2021 (vyplývá z novel občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích). Obdobný proces čeká i společenství vlastníků, které rovněž musí své stanovy přizpůsobit novým podmínkám. Díky tomu, že družstvo je předsedou společenství, je i tento úkol na představenstvu družstva. Zde by bylo velmi přínosné a nanejvýš potřebné, aby potenciální kandidáti do představenstva projeví nejen určitou znalost právních norem, ale i vnitrodružstevních předpisů a směrnic, jakož i stanov společenství. Dostatečně se orientovali v družstevní problematice a problematice společenství. V nemalé míře musí následně proběhnout i revize vnitřních předpisů SBD Těšíňan. Navíc je v běhu několik dotačních akcí, které vyžadují odborný dohled.

Za poslední rok z důvodu koronaviru muselo i naše družstvo přistoupit k nepopulárním opatřením především v osobním styku s klienty, a to v zájmu ochrany členů družstva i zaměstnanců a všech funkcionářů, což vedení družstva nesmírně mrzí. O to víc však děkuje svým členům za pochopení, shovívavost a spolupráci i v této složité době.

*Ing. Romana Slowiková, Milan Čierny,
SBD Těšíňan*

Foto: Archiv SBD Těšíňan

Úsekové měření rychlosti – ul. Frýdecká

Jednoznačným cílem zavedení tohoto opatření je zvýšit bezpečnost provozu, především chodců, na komunikaci, již denně přechází stovky žáků a studentů mířících do školských zařízení. Ulice Frýdecká tak nebyla zvolena náhodně, nýbrž na základě vypracovaného návrhu města, který byl poté posouzen a schválen dopravní policií. Poté jsme prováděli několika-měsíční průzkum na jednotlivých obcích, kde mají s automatizovaným měřením rychlosti letité zkušenosti. Můžeme tak konstatovat, že jsme si z jednotlivých obcí vzali ty nejlepší zkušenosti a snažili se je přizpůsobit na naše podmínky tak, aby provoz systému byl po všech stránkách efektivní.

Velmi často je veřejností obcím vytýkáno, že měření rychlosti slouží pouze k naplnění jejich rozpočtů. Pokud by bylo prvotním cílem města Český Těšín vybrání co největšího množství peněz na „pokutách“, pořídilo by město tzv. bodový systém měření rychlosti. Ten zazna-

mená okamžitou rychlost vozidla v daném konkrétním bodě. Město se naopak rozhodlo pořídit technologii úsekového měření rychlosti. Tento systém spočítá průměrnou rychlost pohybujícího vozidla v určeném úseku. V případě ulice Frýdecká se bude jednat o úsek dlouhý 520 metrů. Těžko tak může někdo namítat, že se na chvíli zamyslel, potřeboval nutně někoho předjet a podobné typické výmluvy řidičů překračujících dovolenou rychlost. Můžeme tak konstatovat, že tento systém měření rychlosti je vůči řidiči poměrně spravedlivým a rozhodně působí preventivně. Navíc bude úsek označen i svislým

dopravním značením. Pokud ovšem i tak řidič jede v úseku dlouhém půl kilometru, v místě, kde se nachází několik přechodů pro chodce, průměrné rychlosti přesahující více než nepatrně dovolenou rychlost, tak si nic jiného než obsilku od úřadu nezaslouží.

Velmi často lidé také kritizují, že radary umí zachytit pouze rychlost automobilů a nikoli motocyklů. V Českém Těšíně však budeme umět postihnout i rychle jedoucí jednostopá vozidla.

Značně se řešila rovněž personální otázka zavedení automatizovaného systému měření rychlosti. Je nutné si uvědomit, že v první fázi měření, přibližně do jednoho roku od jeho spuštění, se dají očekávat stovky překročení rychlosti za týden. Ty je potřeba zpracovat formou zaslání výzvy k zaplacení určené částky, zajišťování jejich úhrady a následné řešení v případě, že částka není uhrazena. Navíc se nacházíme v blízkosti hranic a procento překročení rychlosti

u cizinců tak bude nepoměrně vyšší, než v jiných oblastech republiky. Řešení překročení rychlosti u cizinců je samozřejmě o něco obtížnější a administrativně náročnější. Nicméně i s tímto si umíme poradit a provozovatele vozidla s registrační značkou jiného státu dohledat. Téměř půl roku jsme prováděli průzkum a porovnání personálního zajištění na jiných obcích, kde již mají s měřením rychlosti dlouholeté zkušenosti. Můžeme zodpovědně prohlásit, že jsme vybrali systém, který umožňuje maximální proces automatizace a tudíž nejmenší zátěž na počet pracovních sil. To, jak moc musely některé úřady personálně posílit dopravní agendu je velmi snadno dohledatelné na jejich webových stránkách. Bez ohledu na personální nastavení se průměrná návratnost pořízení automatizovaného měření rychlosti vozidel obcím vrací během půl roku provozu.

Ing. Tomáš Hloušek, Odbor ŽaD

mojeplazma

DAROVAT KREVŇÍ PLAZMU ZNAMENÁ ZACHRÁNIT LIDSKÝ ŽIVOT

Transfúze krve či jejích složek je zapotřebí nejen při úrazech a operacích, ale také při léčbě závažných onemocnění jako je leukémie, krvácivé poruchy nebo onemocnění jater či ledvin. Krevní plazma totiž slouží jako výchozí surovina pro výrobu celé řady léků zachraňujících lidské životy, které jiným způsobem vyrobit nelze. Jejich spotřeba navíc každým rokem stoupá a dnes jsou tisíce nemocných lidí závislých na vaší pomoci. Plazma tvoří něco málo přes polovinu lidské krve a sama je z 90 % tvořena vodou. Proteiny v plazmě léčí šokové stavy, popáleniny, primární imunitní nedostatečnost, poruchy srážlivosti krve a mnoho dalších vážných nemocí.

Bezpečný a efektivní odběr lidské krevní plazmy k dalšímu zpracování (frakcionaci) provádí společnost UNICAPlasma Morava – Moje plazma.

Rozhodli jste se darovat krevní plazmu?

Každý dárce prochází před darováním plazmy základním vyšetřením, při kterém se mu měří krevní tlak, tep a tělesná teplota. Před prvním darováním je vyšetření důkladnější.

Více informací o tom, jak darovat krevní plazmu najdete na:

WWW.MOJEPLAZMA.CZ

Vaše krevní plazma může pomáhat až po druhém odběru

Až po opakovaném negativním vyšetření, tedy při druhém odběru, při kterém se také ve vzorku neprokáží viry, putuje vaše plazma do frakcionačního závodu. Je tedy třeba provést minimálně dva odběry plazmy od jednoho dárce, aby bylo možné vyloučit možnou nákazu a postoupit plazmu k dalšímu zpracování.

Benefity darování krevní plazmy

Můžete také využít možnosti kompenzace svých nákladů spojených s darováním (ve výši až 700 Kč* za odběr). V našem centru je také možné darovat krevní plazmu bezpříspěvkově. Uplatnit zákonné benefity v podobě uvolnění ze zaměstnání s náhradou mzdy a snížení daňového základu o 3 000 Kč za každý úspěšný odběr.

Po odběru můžete odpočívat v příjemném prostředí s dobrou knihou, časopisem, připojení k Wi-Fi je pro dárce bezplatné. Zdarma máte k dispozici i drobné občerstvení.

ČESKÝ TĚŠÍN

MojePlazma
Nádražní 41
737 01 Český Těšín
tel.: 558 871 001
tesin@mojeplazma.cz

OSTRAVA

MojePlazma
Horní 266/73
700 30 Ostrava
tel.: 592 750 440
darovat@mojeplazma.cz

FRÝDEK-MÍSTEK

MojePlazma
8. pěšího pluku 85
738 01 Frýdek-Místek
tel.: 734 128 230
mistek@mojeplazma.cz

*Za předpokladu pravidelného dárcovství v intervalu 1 krát za 14 dní. Dle ustanovení §32 odst. 2 zákona 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách, podle kterého za krev odebranou pro výrobu krevních derivátů a pro použití u člověka podle jiných právních předpisů a za její odběr nevzniká osobě, které byla krev odebrána, nárok na finanční ani jinou úhradu, s výjimkou účelné, hospodárné a prokazatelně vynaložených výdajů spojených s odběrem její krve, o které tato osoba požádá, a to celkem do maximální výše 5 % minimální mzdy.

POCHOUTKOVÝ ROK 2021 s Českým rozhlasem

Každou neděli 10.00–11.00 | 21.00–22.00 hodin

Jaroslav Sapík

Naďa Konvalinková

Pošlete nám své tradiční
domácí recepty a vyhrajte
nové vybavení do kuchyně
v hodnotě 100 000 Kč.

www.pochoutkovyrok.cz

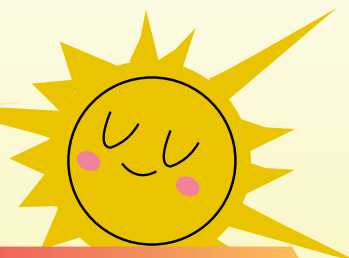
Český Těšín
105.3 FM | R-OVA

Ostrava
Český rozhlas

Léto s Amosem

Příměstské tábory
červenec — srpen 2021

PT 1 Kinder I
1.— 9. 7. 2021

PT 2 Fotbalový I
12.—16. 7. 2021

PT 3 Koně 1
12.—16. 7. 2021

PT 4 Hike
19.—23. 7. 2021

PT 5 Věda nás baví
19.—23. 7. 2021

PT 6 Circle & dance
26.—30. 7. 2021

PT 7 Koně 2
26.—30. 7. 2021

PT 8 Vědecko-technický
2.—6. 8. 2021

PT 9 Fotbalový II
2.—6. 8. 2021

PT 10 Koně 3
9.—13. 8. 2021

PT 11 Kinder II
9.—13. 8. 2021

PT 12 Prázdninový MIX
16.—20. 8. 2021

PT 13 V oblacích
16.—20. 8. 2021

PT 14 Koně 4
23.—27. 8. 2021

PT 15 Expedice příroda
23.—27. 8. 2021

Středisko volného času Amos | | Frýdecká 690/32, Český Těšín

www.svcamos.cz

Centrum sociálních služeb, příspěvková organizace, Český Těšín nabízí k prodeji

MANUÁLNÍ POLOHOVATELNÁ LŮŽKA

Postele disponují také hrazdou.

cena
1500,-
Kč/ks

Bližší informace
Mgr. Bc. Jarmila Ďurčková
☎ 724 865 928

Aktivity pro MŠ s Amosem pokračují

Pedagogové SVČ Amos připravují aktivity pro naše nejmenší i v době plné omezení. Již několik let se rozvíjí velmi dobrá spolupráce s MŠ. Když nemohou děti k nám, vyjíždíme rádi za nimi do školek! Proběhla celá řada akcí, které jsme přizpůsobili tak, abychom si to všichni užili.

Na podzim jsme realizovali v náhradním termínu oblíbenou akci „Pohádkový les“ pod názvem „Farmářem na jeden den“. Zúčastnilo se celkem 242 dětí z MŠ. Akce probíhala ve dvou dnech, děti měly možnost si vyzkoušet nejrůznější stanoviště na téma farma a její zvířátka. Průběžně jsme také zajišťovali keramiku a jezdili jsme za dětmi do školek. Podzimní keramické tvoření absolvovalo 363 dětí MŠ. Vzhledem ke covidové situaci se letos oblíbené akce nemohly zúčastnit děti základních škol. Listopadový **Halloween** jsme prezentovali on-line. Děti a paní učitelky se zapojily do akce vlastní výzdobou masek a výzdobou ve svých mateřských školách. SVČ Amos následně zveřejnilo zaslané fotografie s hotovým dílem všech MŠ. Máme rádi tradice, a proto jsme v adventu zařadili pečení vánočních perníčků, které jsou symbolické v období Vánoc. Pro děti jsme si v předvánočním čase s pedagogickými pracovníky připravili **on-line zdobení medových perníčků**, perníkových chaloupek a adventních věnců. Napekli jsme perníčky pro MŠ, ty byly do školek rozvezeny, aby si děti následně mohly samy perníčky nazdobit jednoduchými tvary. Akce

se zúčastnilo téměř na 300 dětí. Vůně perníkového koření vykouzlila všem dětem i dospělým úsměv na tváři, pohladila na duši a navodila příjemnou atmosféru v čase vánočním.

Od ledna do března 2021 jsme připravovali a realizovali další aktivity pro naše předškoláky. Na pomoc ptáčkům v zimním období jsme děti namotivovali s akcí „Ptačí bufet v SVČ

Amos“ (Krmítka). Rozvezli jsme do 17 oddělení MŠ ptačí dřevěné budky, které si děti nazdobily. Poté byly na zahradě SVČ Amos nainstalovány a děti si chodily v rámci dopoledních vycházek ptáčky krmit. Každý týden byl pro ně připraven úkol, který mohly plnit (hledaly pokaždé jiného ptáčka, který se jim na zahradě ukryl). Ptačí zob zajistili pedagogové SVČ Amos a děti seznámili, jakou správnou hostinu mohou ptáčkům v zimě připravit. Tradiční karneval se neuskutečnil, ale nezaháleli jsme! Připravili jsme **Karneval trochu jinak**, v přírodě ve Svibickém parku na ul. Frýdecké, v termínu 1.–16. 2. 2021. Realizovali jsme pro děti z MŠ a širokou veřejnost několik stanovišť, každé bylo zavěšeno na stromě, označeno usměvavým klaunem doplněné otázkou a jednoduchým úkolem. Po splnění úkolů se děti společně vyfotily a fotky byly zasílány na SVČ Amos. Všichni zúčastnění z MŠ obdrželi malou odměnu. V plánu jsou i další aktivity s dětmi z MŠ, které jsou již průběžné, např. keramika nebo se opět zaměříme na tradice během roku (velikonoční workshopy a zdobení perníčků). Tým našich pracovníků je vždy připraven k novým námětům a výzvám. Rádi se přizpůsobíme době a možnostem vykonat vše dobré a inspirativní pro naše děti.

Michaela Gańczarczyková, Marcela Chylová,
SVČ Amos Český Těšín

Foto: Archiv SVČ Amos Český Těšín

Výstavy do vašich domovů

Současný stav nedovoluje našim příznivcům zúčastňovat se akcí přímo v budově SVČ Amos. Řada aktivit však probíhá formou online a jsme tomu rádi, že můžeme naši veřejnosti přiblížit dění ve středisku. Stále se u nás něco děje!

Velkou pozornost jsme od nového roku věnovali výstavní činnosti v Galerii Centra Folkloru Těšínského Slezska SVČ Amos. Centrum jsme slavnostně otevřeli v září 2019 v rámci projektu „Kaj indži inaci–u nas po našymu. Lidová kultura Těšínského Slezska“. Těšila nás skutečnost, že jsme díky projektu mohli vyčlenit výstavní prostory pro Galerii. Centrum jsme nově vybavili a doladili místnosti určené folklórním souborům a budoucím účastníkům a návštěvníkům tradičních rukodělných workshopů a jiných aktivit.

Galerie není velká, ale je naše! Snažíme se představit autory našeho regionu, nebráníme se prezentovat tzv. „putovní výstavy“ různého zaměření a rovněž představit kolekce k významným událostem. Dodržování opatření

a pravidel nás přimělo jednat. Chtěli jsme našim příznivcům nabídnout výstavu přímo domů on-line. I když nám je jasné, že nemůžeme nahradit přímý kontakt v prostoru, zvolili jsme sdí-

lení výstav okem diváka pod názvem „Výstavy do vašich domovů“. Naši autoři přistoupili k této myšlence kladně a ve spolupráci se již uskutečnily dvě výstavy: fotografie „BESKYDY“ Martina Podžorného a „ZRALÁ ŽENA / KOBIEŤA DOJRZAŁA“ v rámci česko-polského projektu Já, tady a teď / Ja, tu a teraz, který realizují spolek Člověk na hranici z Českého Těšína a nadace Fundacja Lokalsi a Fundacja Zielone Pojęcie z Cieszyňa. Připravujeme v současné době výstavu obrazů Dagmar Kapustkové pod názvem „HLEDÁNÍ BARVY“. Členka výtvarné skupiny Osmička nás jistě obohatí svou krajinomalbou nebo zátiším, které jsou pro autorku srdeční záležitostí. Věříme, že se již brzy s návštěvníky setkáme na akcích a vernisážích osobně. Moc bychom si to přáli, avšak v časech nejistoty máme vždy pro vás tuto náhradní formu prezentace. Můžeme tak vstoupit do vašich domovů s uměleckou nabídkou.

Šárka Klimoszová, SVČ Amos
Foto: Archiv SVČ Amos Český Těšín

Zasloužilí občané došli? Lenost nebo výmluva?

Slíbil jsem se dále věnovat tomu, že nové vedení města zrušilo pěknou tradici: OCENĚNÍ ZASLOUŽILÝCH OBČANŮ. Naposledy proběhlo v r. 2018. Zajímá mě proč a byl jsem zaskočen výmluvou. Návrh je prý tak moc, že z nich rada neuměla vybrat. Tak raději ni-

koho neocenila, ani u příležitosti 100 let města. Argument o pandemii neberu, protože 16. prosince 2020 proběhlo slavnostní posezení s oceňováním učitelů. Je zde mnoho osobností, které si to za celoživotní dílo nebo mimořádný počín zaslouží. Třeba pedagog Milo-

slav Vavrys, který napsal a vydal několik knih, naposled o osobnostech českotěšínského sportu. Nebo ředitel muzea PaedDr. Zbyšek Ondřeja.

Roman Žyla, zastupitel SPD

Ať jsou tribuny už zase plné fanoušků

Historie hokejového klubu HC Oceláři Třinec se píše už od roku 1929. Stejně dlouho patří mezi nepostradatelné podporovatele a fanoušky také obyvatelé Českého Těšína. S Českým Těšínem je spjata významná postava Ocelářů, Marek Chmiel, který je výkonným ředitelem a předsedou představenstva HC Oceláři Třinec. V minulém roce dosáhl tento českotěšínský rodák také úspěchu celorepublikového, když byl jmenován členem výkonného výboru Českého svazu ledního hokeje.

Sezona 2018/2019 byla v tuto chvíli poslední kompletní a pro Oceláře skončila ziskem mistrovského titulu. A hokejisté se po zasloužených dovolených začali připravovat na obhajobu. Jenže plány jim tak trochu pozměnil neznámý virus.

Předchozí sezona neměla to správné vyústění, což nás všechny ještě teď štve. Hlavně proto, že mužstvo bylo nastaveno na další cestu za titulem. Ve WERK ARENĚ vládla vítězná atmosféra plná očekávání. Pak to poprvé, a bohužel ne naposledy, zarazila pandemie. Rok 2020 byl plný neočekávaných změn. Byli jsme několikrát nuceni se přizpůsobit něčemu zcela novému. A vlastně dodnes jsme.

Mělo předčasné ukončení sezony, a především stále se měnící nařízení, vliv na přípravu do další sezony? Jak vypadala?

Letní příprava probíhala víceméně stejně jako v předchozích letech. Hráči polykali dávky v posilovně, vyrazili na soustředění na Slovensko, kde jim Václav Varaďa naložil na záda „kmeny stromů“ a hnal je po kopcích. Jedinou změnou byl letní pohár Generali Česká Cup, což byla svým způsobem náhrada za neodehrané play off 2019/2020. My jsme využili té možnosti zapojit do hry široký kádr, včetně hráčů z partnerského Frýdku-Místku, vyhráli jsme skupinu a ve čtvrtfinále si poradili s Hradcem Králové. Pak mělo přijít semifinále s Plzní, které se ale kvůli nákaze v kádru soupeře neodehrálo. Takže nakonec jsme ve finále porazili Pardubice a za loňský rok přece jenom jednu trofej máme. **Můžeme tedy říct, že jste zvládli všechno, co bylo třeba pro úspěšný vstup do nové sezony?**

Marek Chmiel, výkonný ředitel HC Oceláři Třinec

Pohár měl ale ještě jednu výhodu. I když se to z počátku tak nejevilo, dnes to hodnotím jako cennou zkušenost pro nás jako organizátory utkání. Z důvodu přísných restrikcí krajské hygieny jsme totiž do haly mohli pustit jen omezené množství fanoušků. Historicky nás přitom vždy omezovala jen maximální kapacita WERK ARENY. A najednou jsme z pěti tisíc lidí mohli do ochozů pustit jen pět set fanoušků do oddělených sektorů. Byl to poradatelský oříšek, jeden dva zápasy nám trvalo, než jsme vylapali mouchy. Ale díky tomu jsme byli nachystaní na start extraligy.

Během léta se situace s pandemií mírně uklidnila a zdálo se, že WERK ARENA otevře své brány bouřlivému publiku, jenže v září už bylo všechno jinak. Co takové nenadálé změny znamenají pro výkonného ředitele?

Dvě věci. Jednání se zástupci institucí a porady s kolegy, jak nové nařízení vlády okamžitě aplikovat, aby to neohrozilo organizaci zápasu. Musím říct, že hodně zkušeností jsme načerpali pořádáním loňského mistrovství světa dvacítek, kde regule byly velmi přísné a nesmlouvavé.

Dá se odhadnout kolik hodin práce zabere organizační zabezpečení jednoho zápasu? Kolik lidí se na tom podílí?

To je těžká otázka. Na organizaci zápasu se v normální sezoně podílí 351 lidí. Jenom k obsluze bufetů a restaurace v hale je potřeba 70 lidí. Stejný počet potřebuje bezpečnostní služba. V letošní sezoně na organizaci zápasu bez diváků pracuje asi 170 lidí. Odpadá totiž obsluha vstupního systému nebo už zmiňované bufety. S přípravou zápasu, který je dejme tomu v úterý v pět hodin odpoledne, začínáme v pondělí.

Máme velmi zkušený poradatelský tým, který dokáže udělat extraligu takřka přes noc. Uvedu příklad. V polovině ledna jsme měli hrát televizní utkání od 17 hodin v Hradci Králové. Jenže se objevila díra v ledu a hodinu se čekalo na to, než rozhodčí zápas odloží. Trenéři se mezi sebou domluvili na tom, že se střetnutí přeloží na další den k nám do Třince. Byl čtvrtek asi půl sedmé večer a my měli necelých 24 hodin na to, abychom utkání uspořádali. Zvládli jsme to.

Důležitou součástí hokejových zápasů jsou fanoušci, chybí vám? Chybí týmu?

Máme za sebou tři čtvrtiny základní části soutěže s prázdnými tribunami v zádech. Pořád je to obrovský nezvyk, osobně si na to ani zvyknout nechci. Toleruji to jako nezbytnou součást této doby. Ale nechci, aby se prázdné tribuny sportoviště, nebo nedej bože rovnou prázdná sportoviště, stala normálem. Všem nám fanoušci chybí. Jen si to vezměte. Vyhrajete derby s největším regionálním rivalem, zvítězíte 7:1. A odcházíte ze stadionu s tím, že máte jen poloviční radost. Máte tři body, to zahřeje. Ale schází tomu taková ta hrdost na to, že jsme mohli pobavit pět tisíc lidí. Takhle přímá zpětná vazba chybí nám i hráčům na ledě.

Máte s nimi nějaký kontakt? Vnímáte jejich podporu, i když nemůžete sedět při utkáních v ochozech?

Jako téměř všechno v dnešní době, i naše komunikace teď probíhá hodně online. Snažíme se jim přinášet více obsahu na různých platformách, ať už je to web nebo sociální sítě. Mrzí mě, že se musí na zápasy koukat v televizi nebo na počítači. Výhodu v tomhle směru mají ti, co si zakoupili permanentku, protože ti mohou koukat na HokejkuTV zdarma.

Před pár týdny jsme začali s přípravou na play off, kde musíme brát v potaz, že se z fanoušků stali televizní diváci. Hodláme jim přinést něco, co snad ještě žádný klub v extralize nezkusil a neměl. Věřím, že je tím zaujmeme a pobavíme. Chceme, aby vyrazovací část prožívali a bojovali s týmem. Ale víc zatím prozrazovat nebudu!

Základní část se blíží do finále, co byste si přál do letošního play off?

Uspěť! Vyhrát poslední zápas sezony.

Máte vy jako výkonný ředitel extraligového týmu nějaký nesplněný sen?

Já bych neřešil sny, ale co si přeju. Mám velké přání, aby tribuny WERK ARENY byly zase plné spokojených fanoušků, a aby mohly děti a mládež zase volně trénovat a hrát soutěže.

Děkuji za rozhovor a přeji vám i nám fanouškům, ať se letošní ročník odehraje celý a pohár zůstane další sezonu v Třinci. A ať se můžeme z gólů a výher radovat společně v hledišti WERK ARENY co nejdříve.

(red)

Foto: Lukáš Filipec

Václav Varaďa, Marek Chmiel, Jan Peterek

Český Těšín

objektivem

Akátová ulice v třicátých letech minulého století. (zdroj NAC)

Akátová ulice leden 2021 (foto Čierny Milan)

Pomník letcům z Těšínska padlých v letech 1938-1945 a letcům 1. československé smíšené letecké divize na fotografii z roku 1973 ještě s bitevníkem IL 10. (foto Pavel Kosiarez)

Současná fotografie pomníku (foto Čierny Milan)

Současný pohled ve stejném směru. (foto Čierny Milan)

Pohledem z náměstí ČSA směrem na Moskevskou ulici v roce 1973. (foto Pavel Kosiarez)